ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (prvá komora)

z 13. septembra 2005 *

Vo veci T-53/02,

Ricosmos BV, so sídlom v Delfzijli (Holandsko), v zastúpení: pôvodne M. Chatelin, M. Fleers a P. Metzler, neskôr J. Hertoghs, advokáti, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobca,

proti

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: pôvodne M. van Beek a R. Tricot, neskôr M. van Beek a B. Stromsky, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie REM 09/00 zo 16. novembra 2001, ktorým vyhlásila, že odpustenie dovozných ciel, ktoré je predmetom žiadosti predloženej Holandským kráľovstvom v prospech žalobkyne, nie je oprávnené,

* Jazyk konania: holandčina.

SÚD PRVÉHO STUPŇA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV (prvá komora),

v zložení: predseda komory J. D. Cooke, sudcovia R. García-Valdecasas a V. Trstenjak,

tajomník: C. Kristensen, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 1. marca 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

Právny rámec

Právne predpisy o tranzite v rámci Spoločenstva

1 Podľa článku 91 ods. 1 písm. a) nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307, ďalej len „colný kódex"), režim vonkajší tranzit umožňuje prepravu

tovaru, ktorý nie je tovarom Spoločenstva, medzi dvoma miestami v rámci colného územia Spoločenstva bez toho, aby tovar podliehal dovoznému clu alebo iným platbám alebo obchodno-politickým opatreniam.

2 Podľa článku 96 ods. 1 písm. a) a b) colného kódexu hlavný zodpovedný je držiteľom vonkajšieho tranzitného režimu Spoločenstva a je zodpovedný za predloženie tovaru v stanovenej lehote colnému úradu určenia v nezmenenom stave a zároveň za dodržanie opatrení prijatých colnými orgánmi k identifikácii tovaru, ako aj za dodržiavanie predpisov vzťahujúcich sa na tranzitný režim Spoločenstva.

3 Podľa článku 341 nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva colný kódex (Ú. v. ES L 253, s. 1; Mim. vyd. 02/006, s. 3, ďalej len „vykonávacie nariadenie") všetok tovar, ktorý sa má prepravovať vo vonkajšom režime tranzitu Spoločenstva, podlieha vyhláseniu T 1, teda vyhláseniu na formulári, ktorý zodpovedá vzorom uvedeným v prílohách 31 až 34 tohto nariadenia a ktorý sa používa v súlade s poznámkami uvedenými v prílohách 37 a 38 nariadenia. Podľa prílohy 37 treba v režime vonkajšieho tranzitu Spoločenstva použiť nasledujúce výtlačky:

— výtlačok č. 1 si ponechávajú orgány členského štátu, na ktorého území sa vykonajú formality v súvislosti s tranzitom Spoločenstva,

— výtlačok č. 4 si po ukončení tranzitu Spoločenstva ponecháva colný úrad určenia,

— výtlačok č. 5 sa v rámci režimu tranzitu Spoločenstva zasiela späť,

— výtlačok č. 7 používa na štatistické účely členský štát dovozu.

4 Príloha 37 vykonávacieho nariadenia okrem toho obsahuje bližšie vysvetlivky k údajom v jednotlivých odsekoch formulárov týkajúcich sa tranzitu Spoločenstva. Pri odseku č. 18 sú uvedené nasledujúce údaje:

„18. Evidenčné číslo a štátna registrácia dopravných prostriedkov pri odchode

Tento odsek... je povinný v prípade režim tranzit v rámci spoločenstva.

Uveďte evidenčné číslo, napr. registračné číslo alebo názov dopravného prostriedku (nákladné auto, loď, železničný vagón, lietadlo), na ktorý bol tovar priamo naložený pri vypĺňovaní vývozných a tranzitných formalít, ďalej štátnu registráciu dopravných prostriedkov (alebo na kolesách poháňané iné, ak je niekoľko dopravných prostriedkov) pri uplatňovaní príslušných colných predpisov spoločenstva. Ak sa napríklad použije ťahač a náves s rozdielnymi registračnými číslami, uveďte evidenčné číslo ťahača a návesu spolu so štátnou registráciou ťahača.

...“

5 Podľa článku 350 ods. 1 a 2 vykonávacieho nariadenia tovary môžu byť prepravené na základe kópií dokumentu T 1, ktoré musia byť predložené colným orgánom podľa ich požiadaviek. Článok 356 vykonávacieho nariadenia v tejto súvislosti stanovuje:

„1. Tovar a dokument T 1 musia byť predložené úradu určenia.

2. Úrad určenia zaznamená na kópie dokumentu T 1 údaje o vykonaných kontrolách a bezodkladne zašle kópiu výstupnému úradu a ponechá si druhú kópiu.

3. Tranzitná operácia spoločenstva sa môže uzatvoriť v inom úrade ako je úrad uvedený v dokumente T 1. Tento druhý úrad sa potom stane úradom určenia.

...“

6 Podľa článku 358 vykonávacieho nariadenia má každý členský štát právo určiť jeden alebo viaceré centrálne úrady, ktorým musia príslušné úrady v členskom štáte určenia vrátiť dokumenty.

7 Článok 398 vykonávacieho nariadenia stanovuje, že colné orgány každého členského štátu môžu povoliť akejkoľvek osobe nazvanej „schválený odosielateľ", ktorá spĺňa podmienky stanovené v článku 399 a ktorá zamýšľa vykonávať tranzitné operácie Spoločenstva, že nemusí predložiť výstupnému úradu príslušný tovar alebo tranzitné vyhlásenie Spoločenstva pre takýto tovar.

8 Podľa článku 402 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, nie neskôr ako pri odosielaní tovaru vypĺňa schválený odosielateľ riadnym spôsobom colné vyhlásenie pre režim tranzitu. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia 2 sa výtlačok č. 1 dokumentu T 1 bezodkladne posiela výstupnému úradu; ostatné výtlačky sprevádzajú tovar.

9 Článok 349 ods. 1 vykonávacieho nariadenia stanovuje, že všeobecne platí, že identifikácia tovaru sa zabezpečuje zapečatením. Odsek 4 tohto ustanovenia však stanovuje, že výstupný úrad môže upustiť od zapečatenia, ak pri zohľadnení iných možných opatrení na identifikáciu a popisu tovaru v dokumente T 1 alebo v doplňujúcich dokumentoch zabezpečí pohotovú identifikáciu tovaru.

10 Článok 203 ods. 1 colného kódexu stanovuje, že colný dlh pri dovoze vzniká nezákonným odňatím tovaru, ktorý podlieha dovoznému clu, spod colného dohľadu. Podľa odseku 3 tohto ustanovenia dlžníkom je prípadne takisto osoba, ktorá má plniť povinnosti vyplývajúce z použitia colného režimu, do ktorého bol tento tovar prepustený.

Predpisy o vrátení alebo odpustení dovozného alebo vývozného cla

11 Článok 239 colného kódexu stanovuje, že dovozné clo alebo vývozné clo môže byť vrátené alebo odpustené v prípadoch, keď sa nejedná o podvodný úmysel alebo hrubú nedbanlivosť.

12 Článok 239 bol spresnený a bližšie špecifikovaný vo vykonávacom nariadení, najmä v článkoch 899 až 909. Článok 905 ods.1 tohto nariadenia stanovuje, že v prípade, ak vnútroštátny colný orgán nemôže prijať rozhodnutia na základe článku 899, pričom je žiadosť podporovaná dôkazmi, ktoré môžu zakladať špeciálnu situáciu vyplývajúcu z okolností, ktorým nemožno pripísať žiadny podvod alebo zjavné zanedbanie zo strany príslušnej osoby, členský štát, ktorému tento úrad patrí, zašle prípad Komisii.

13 Podľa odseku 2 článku 905 vykonávacieho nariadenia, zmeneného a doplneného nariadením Komisie (ES) č. 12/97 z 18. decembra 1996 (Ú. v. ES L 9, 1997, s. 1; Mim. vyd. 02/008, s. 3), spis zaslaný Komisii musí obsahovať všetky informácie potrebné na úplné posúdenie predloženého prípadu, ďalej musí obsahovať vyhlásenie podpísané žiadateľom o vrátenie alebo odpustenie potvrdzujúce, že si daný spis prečítal, a musí v ňom byť uvedené, že buď nemá čo dodať, alebo že priložil zoznam všetkých doplňujúcich informácií, ktoré by podľa jeho názoru mali byť zahrnuté. Komisia môže požadovať zaslanie doplňujúcich informácií, ak sa zistí, že informácie predložené členským štátom nie sú dostačujúce na to, aby umožnili v danom prípade prijať rozhodnutie pri plnej znalosti faktov.

14 Článok 906a vykonávacieho nariadenia, ustanovenie doplnené nariadením Komisie (ES) č. 1677/98 z 29. júla 1998 (Ú. v. ES L 212, s. 18; Mim. vyd. 02/009, s. 30)

stanovuje, že keď chce Komisia kedykoľvek v priebehu postupu prijať rozhodnutie v neprospech žiadateľa o vrátenie alebo odpustenie cla, oznámi mu svoje námietky písomne spolu so všetkými dokumentmi, na ktorých tieto námietky zakladá. Žiadateľ písomne vyjadrí svoje stanovisko do jedného mesiaca.

15 Článok 907 vykonávacieho nariadenia v znení nariadenia č. 1677/98 znie takto:

„Po konzultáciách so skupinou odborníkov zloženou zo zástupcov všetkých členských štátov zasadajúcou v rámci výboru s cieľom posúdenia daného prípadu, Komisia rozhodne, či posudzovaná situácia odôvodňuje vrátenie alebo odpustenie.

Takéto rozhodnutie bude prijaté do deviatich mesiacov od dátumu, kedy Komisia obdržala prípad uvedený v článku 905 ods. 2. Ak Komisia považuje za potrebné požiadať členský štát o doplňujúce informácie na účel prijatia rozhodnutia, lehota šiestich mesiacov môže byť predĺžená o dobu ekvivalentnú dobe od dátumu, kedy Komisia zašle žiadosť o doplňujúce informácie do dátumu, kedy tieto informácie obdrží.

Keď Komisia oznámi svoje námietky žiadateľovi o vrátenie alebo odpustenie cla v súlade s článkom 906a, deväťmesačná lehota sa predĺži o lehotu rovnajúcu sa lehote, ktorá sa počíta odo dňa, v ktorý Komisia zaslala námietky, do dňa, v ktorý dostala odpoveď od zainteresovanej strany, alebo, ak odpoveď nebola doručená, v lehote stanovenej na doručenie stanoviska tejto osoby."

16 Podľa článku 908 ods. 2 vykonávacieho nariadenia orgán prijímajúci rozhodnutia rozhodne o tom, či prijme, alebo zamietne žiadosť, ktorá mu bola predložená na základe rozhodnutia Komisie. Potom na základe článku 909 tohto nariadenia, ak Komisia neprijme rozhodnutie v lehote stanovenej v článku 907, vnútroštátny colný orgán žiadosti o vrátenie alebo odpustenie vyhovie.

Okolnosti predchádzajúce sporu

Predmetné operácie vonkajšieho tranzitu Spoločenstva

17 V rozhodujúcom čase žalobkyňa patrila do skupiny Kamstra Shipstores, so sídlom v Delfzijli (Holandsko), ktorá prevádzkovala veľkoobchod s rôznymi výrobkami, predovšetkým cigaretami. Žalobkyňa, ktorá vlastní povolenie ako schválený odosielateľ, zabezpečovala v skupine hlavne logistické úlohy.

18 V období medzi 16. februárom a 5. júlom 1994 žalobkyňa vyhotovila jedenásť dokumentov T 1 na prepravu zásielok cigariet s miestom určenia na Slovensku v režime vonkajšieho tranzitu Spoločenstva, v ktorých bola hlavným zodpovedným.

19 V jedenástich predmetných prípadoch vonkajšieho tranzitu Spoločenstva boli doložené nasledujúce colné dokumenty:

— dokument T 1 č. 120228 zo 16. februára 1994,

— dokument T 1 č. 120274 z 25. februára 1994,

— dokument T 1 č. 120372 z 11. marca 1994,

— dokument T 1 č. 120404 z 19. marca 1994,

— dokument T 1 č. 120410 z 23. marca 1994,

— dokument T 1 č. 120674 z 9. mája 1994,

— dokument T 1 č. 120697 zo 16. mája 1994,

— dokument T 1 č. 120733 z 24. mája 1994,

— dokument T 1 č. 120754 z 25. mája 1994,

— dokument T 1 č. 120936 z 28. júna 1994,

— dokument T 1 č. 120986 z 5. júla 1994.

20 V týchto colných dokumentoch boli ako koneční odberatelia cigariet uvedení Intertrade a Ikoma údajne podniky so sídlom na Slovensku. Žalobkyňa však nebola v priamom kontakte s odberateľmi, ktorí využívali služby komisionára pre nákup, pána C. Žalobkyňa bola v obchodnom styku s posledným menovaným niekoľko rokov. Komisionár sprevádzal prepravu tovarov až na colný úrad určenia.

21 Čo sa týka prvých deviatich predmetných colných operácií uskutočnených od 16. februára do 25. mája 1994 bol v dokumentoch T 1 uvedený ako colný úrad určenia Schirnding (Nemecko). V posledných dvoch operáciách uskutočnených 28. júna a 5. júla 1994 bol uvedený ako colný úrad určenia Philippsreut (Nemecko). Všetky zásielky však boli predložené colnému úradu vo Philippsreute.

22 Žalobkyňa faxom informovala výstupný úrad, t. j. colný úrad na hraničnom prechode Delfzijl, o zásielke pri každej preprave, tento úrad všeobecne skontroluje dokumenty a podrobuje kontrole nákladné vozidlá na mieste vykládky. Systém „predbežných oznámení o mieste určenia" bol v Holandsku zavedený 1. apríla 1994, teda colný úrad určenia uvedený v šiestich posledných dokumentoch vzťahujúcich sa na operácie od 9. mája do 5. júla 1994 bol oznámený príslušnému colnému úradu určenia prostredníctvom Douane Informatie Centrum (colné informačné centrum). Tento systém predbežných oznámení sa však v Nemecku zaviedol až v auguste 1994 z dôvodu technických problémov.

23 Evidenčný údaj použitých dopravných prostriedkov nebol uvedený vo výtlačku č. 4 dokumentu T 1 určenom pre colný úrad určenia. Tieto evidenčné údaje teda neboli uvedené ani vo výtlačku č. 1 (výtlačok určený pre členský štát výstupu), ani vo výtlačku č. 5 (výtlačok zaslaný späť výstupnému úradu).

24 Po odoslaní každého nákladu žalobkyňa zaslala výtlačok č. 1 dokumentu T 1 výstupnému úradu, ostatné výtlačky sprevádzali prepravu. Žalobkyňa odovzdala šoférovi nákladného vozidla ofrankované obálky s adresou colného úradu ukončenia režimu v Coevordene (Holandsko). Uvedené obálky mali byť odovzdané colným orgánom určenia, aby ich tieto orgány použili na doručenie výtlačkov č. 5 dokumentov T 1 úradu ukončenia režimu. Colník colného úradu vo Philippsreute pán Mauritz, ktorému boli predložené tranzitné dokumenty, však tieto obálky nepoužil a nezaslal poštou úradu ukončenia režimu výtlačky č. 5 dokumentov T 1. Uvedené tranzitné dokumenty neboli zaslané ani úradnou cestou, to znamená prostredníctvom nemeckého centrálneho zásielkového orgánu a centrály adries spätných zásielok v Holandsku. Výtlačky č. 5 tranzitných dokumentov totiž pán Mauritz vrátil pánovi C., komisionárovi alebo šoférovi nákladného auta, ktorý ich potom priviezol späť do Holandska a vrátil žalobkyni. Žalobkyňa ich doručila faxom a poštou colnému úradu ukončenia režimu.

25 Jedenásť predmetných tranzitných dokumentov Spoločenstva bolo pánom Mauritzom opečiatkovaných originálnou pečiatkou nemeckého colného orgánu. Čísla týchto dokumentov sa však spätne nenašli v registroch nemeckého colného orgánu. Pečiatky na colných dokumentoch a v nich uvedené čísla nemeckého colného orgánu neboli zapísané v registri vývozu cigariet a v príslušných colných dokumentoch T 1, ale boli zapísané pre odlišné tovary a v iných colných dokumentoch. Chýbajúci zápis zásielok cigariet v registri colného úradu vo Philippsreute mal najmä za následok, že nemecké orgány v rámci systému vzájomného odovzdávania informácií zavedeného v januári 1994 neinformovali české colné orgány, že tieto zásielky sa musia nachádzať na ceste do Českej republiky.

26 Vyšetrovaním, ktoré uskutočnili holandské orgány, najmä Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (daňové oddelenie kontroly a dozoru, ďalej len „FIOD") potom zistilo, že vyššie uvedené prepravné listiny neboli riadnym spôsobom preskúmané. Správa o tomto vyšetrovaní je s dátumom 30. decembra 1996 (ďalej len „správa FIOD").

27 Nemecký colník pán Mauritz a bývalý český colník pán Sykora boli v Nemecku odsúdení najmä za ich účasť na trestných činoch falšovania listín. Dve ďalšie osoby, pán Chovan a pán Sanda, boli odsúdené v Českej republike za ich účasť na pašovaní cigariet [rozsudok Vrchního soudu (Najvyšší súd v Prahe) z 30. novembra 2004]. Holandské orgány začali vyšetrovanie voči pánovi B. a pánovi FB., dvom zamestnancom žalobkyne, z dôvodu ich údajnej spoluúčasti na tomto pašovaní cigariet. Uvedené konanie však bolo zastavené. Potom sa uvedenými vyšetrovaniami zistilo, že Intertrade a Ikoma, ktoré boli uvedené v dokumentoch súvisiacich s predmetnými operáciami ako odberatelia, neboli zapísané v miestnom obchodnom registri na Slovensku.

Správne konanie

28 Dňa 15. marca 1995 holandské orgány vyzvali žalobkyňu na zaplatenie dovozného cla vo výške 4 006 168,20 holandských guldenov (NLG). Zistili predovšetkým, že predmetné tovary neboli ani predložené colnému úradu určenia, ani neboli riadne odbavené. Podľa názoru holandských orgánov uvedeným odňatím tovaru spod colného dohľadu došlo k vzniku colného dlhu pri dovoze podľa článku 203 colného kódexu. Žalobkyňa sa proti platobnému výmeru odvolala na vnútroštátne súdy. V priebehu súdneho konania holandské orgány znížili dovozné clo na sumu 2 293 042,50 NLG.

29 Dňa 15. decembra 1997 žalobkyňa podala na holandské colné orgány žiadosť o odpustenie dovozného cla. Dňa 8. februára 1999 tieto orgány predložili žiadosť o odpustenie predmetného cla Komisii bez toho, aby predtým žalobkyňa mohla nahliadnuť do celého spisu. Dňa 10. mája 1999 Komisia oznámila žalobkyni, že

z dôvodu neoboznámenia sa žalobkyne s celým spisom sa chystá uvedenú žiadosť o odpustenie vyhlásiť za neprípustnú. Vo februári 2000 holandské orgány konečne žalobkyni umožnili nahliadnuť do celého spisu. Dňa 2. mája 2000 žalobkyňa predložila svoje pripomienky k spisu.

30 Listom z 22. mája 2000 doručeným 29. mája 2000 holandské úrady predložili Komisii novú žiadosť o odpustenie dovozného cla. Táto žiadosť bola predmetom konania REM 09/00, o ktoré ide v predloženej žalobe.

31 Listom z 27. októbra 2000 Komisia požiadala holandské orgány o doplňujúce informácie. Odpovede na päť otázok, ktoré položila Komisia, boli zaslané listom z 23. apríla 2001, ktorý bol doručený 4. mája 2001.

32 Listom z 3. apríla 2001 žalobkyňa požiadala Komisiu, aby jej potvrdila, že pri preskúmaní jej žiadosti o odpustenie uplynula lehota deviatich mesiacov, ako aj skutočnosť, že holandské orgány by mali jej žiadosti vyhovieť. Dňa 4. apríla 2001 Komisia oznámila žalobkyni, že plynutie lehoty bolo prerušené z dôvodu zaslania žiadosti o doplňujúce informácie holandským orgánom 27. októbra 2000.

33 Listom z 23. apríla 2001 holandské colné orgány oznámili žalobkyni prerušenie lehoty a informovali ju, že v tomto štádiu konania nemôže byť oboznámená s otázkami Komisie, ale že by mohla do nich nahliadnuť v prípade, že Komisia mieni žiadosť zamietnuť.

34 Listom z 13. júna 2001 Komisia požiadala holandské orgány, aby jej zaslali správu FIOD. Dňa 5. júla 2001 holandské orgány informovali žalobkyňu o tejto druhej žiadosti o doplňujúce informácie a o opätovnom predĺžení lehoty. Listom z 23. júla 2001, ktorý bol doručený 2. augusta 2001, holandské orgány zaslali Komisii správu FIOD.

35 Listom z 21. septembra 2001 Komisia informovala žalobkyňu, že má v úmysle jej žiadosť o odpustenie zamietnuť, a oboznámila ju s dôvodmi zamietnutia žiadosti. Komisia ju informovala, že má možnosť v lehote jedného mesiaca nahliadnuť do listín, ktoré nemajú dôverný charakter, t. j. do žiadosti o odpustenie z 22. mája 2000 a jej príloh, tak ako ich predložili holandské orgány, ako aj do kópie správy FIOD.

36 Dňa 3. októbra 2001 žalobkyňa telefonicky kontaktovala Komisiu a žiadala ju o možnosť nahliadnuť do všetkých listín v spise. Žalobkyňa potom túto žiadosť predložila aj holandským orgánom, ktoré jej listom z 11. októbra 2001 zaslali správu FIOD, ich odpoveď na prvú žiadosť Komisie o informácie z 27. októbra 2000, ako aj druhú žiadosť Komisie o informácie z 13. júna 2001 a ich odpoveď na uvedenú žiadosť. Dňa 12. októbra 2001 Komisia zaslala v odpovedi na novú žiadosť žalobkyne z toho istého dňa kompletný zoznam pripravených dokumentov.

37 Listom zo 17. októbra 2001, ktorý bol Komisii doručený v ten istý deň, dotknutá strana zaujala stanovisko k pripomienkam Komisie.

38 Dňa 9. novembra 2001 Komisia prekonzultovala žiadosť holandských orgánov so skupinou odborníkov zloženou zo zástupcov všetkých členských štátov zasadajúcou v rámci výboru colného kódexu.

39 Dňa 16. novembra 2001 Komisia prijala rozhodnutie REM 09/00, ktorým vyhlásila, že odpustenie dovozného cla nie je odôvodnené (ďalej len „napadnuté rozhodnutie"). Dňa 14. decembra 2001 holandské orgány oznámili žalobkyni, že žiadosť o odpustenie bola zamietnutá.

Konanie a návrhy účastníkov konania

40 Návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 22. februára 2002 žalobca podal túto žalobu.

41 Na základe správy sudcu spravodajcu Súd prvého stupňa (prvá komora) rozhodol o začatí ústnej časti konania. V rámci organizačných opatrení konania Súd prvého stupňa vyzval Komisiu na predloženie istých dokumentov a vyzval účastníkov konania, aby písomne odpovedali na určité otázky. Účastníci konania týmto žiadostiam vyhoveli v stanovenej lehote.

42 Vo svojich písomnostiach žalobkyňa navrhla predloženie podrobnejších dôkazov na podporu všetkých vlastných tvrdení. Predovšetkým navrhla Súdu prvého stupňa vypočuť úradníkov holandských colných orgánov ako svedkov.

43 Prednesy a odpovede účastníkov konania na ústne otázky položené Súdom prvého stupňa boli vypočuté na pojednávaní 1. marca 2005.

44 Žalobkyňa navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zrušil napadnuté rozhodnutie,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

45 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— žalobu zamietol ako nedôvodnú,

— zaviazal žalobkyňu na náhradu trov konania.

Právny stav

46 Žalobkyňa opiera svoju žalobu po prvé o žalobný dôvod týkajúci sa porušení konania o odpustení dovozného cla a zásady právnej istoty; po druhé o žalobný dôvod týkajúci sa nedostatku hrubej nedbanlivosti v zmysle článku 239 colného kódexu a článku 905 vykonávacieho nariadenia a po tretie o žalobný dôvod týkajúci sa porušenia zásady proporcionality. Na ústnom pojednávaní žalobkyňa uviedla štvrtý žalobný dôvod týkajúci sa neexistencie colného dlhu, pri ktorom bola napadnutým rozhodnutím zamietnutá žiadosť o odpustenie.

O prvom žalobnom dôvode týkajúcom sa porušení konania o odpustení dovozného cla a zásady právnej istoty

47 Žalobkyňa uvádza, že podľa článku 907 vykonávacieho nariadenia musí byť rozhodnutie Komisie prijaté do deviatich mesiacov od dátumu doručenia spisu vnútroštátnymi orgánmi, túto lehotu možno predĺžiť len z dôvodu zaslania žiadosti vnútroštátnym orgánom o doplňujúce informácie a zaslania námietok Komisie žiadateľovi.

48 Žalobkyňa tvrdí, že uvedená lehota v danom prípade nebola dodržaná. Popiera totiž platnosť predĺžení tejto lehoty uskutočnených v danom prípade. Po prvé žalobkyňa zdôrazňuje, že Komisia opomenula informovať o predĺžení lehoty, a tým porušila zásadu právnej istoty, po druhé jej nebolo umožnené včas sa oboznámiť so žiadosťami o doplňujúce informácie a s príslušnými odpoveďami, po tretie Komisia jej s oneskorením umožnila nahliadnuť do celého spisu, po štvrté boli neprimerané lehoty medzi zaslaním odpovedí holandských orgánov a ich doručením Komisii a po piate čas daný orgánom na doručenie správy FIOD nie je odôvodnený. Po šieste žalobkyňa uvádza dôvod týkajúci sa oneskoreného vybavenia žiadosti o odpustenie.

49 Komisia tvrdí, že lehota deviatich mesiacov stanovená v článku 907 vykonávacieho nariadenia bola dodržaná a že správne konanie nie je postihnuté vadami.

1. Čo sa týka žalobného dôvodu o neinformovaní o predĺžení lehoty a porušenia zásady právnej istoty

— Tvrdenia účastníkov konania

50 Žalobkyňa tvrdí, že Komisia opomenula včas informovať o oboch žiadostiach o doplňujúce informácie, ktoré boli zaslané holandským orgánom, a tým neinformovala o predĺžení lehoty stanovenej na prijatie rozhodnutia.

51 Žalobkyňa uvádza, že lehota stanovená na prijatie rozhodnutia má slúžiť hlavne na ochranu práv a záujmov žiadateľa o odpustenie a lehota sa nesmie prerušiť bez toho, aby bol žiadateľ bezodkladne upovedomený o prerušení a hlavných dôvodoch tohto prerušenia. Žalobkyňa zdôrazňuje, že lehota deviatich mesiacov je jasne a presne stanovená článkom 907 druhým odsekom vykonávacieho nariadenia a smeruje k zabezpečeniu právneho postavenia žiadateľa o odpustenie, a tvrdí, že keďže nebola v zmysle zákona informovaná o predĺžení, mohla mať po uplynutí tejto lehoty zaistené, že odpustenie sa schválilo. Dodáva, že Komisia jej nedoručila oznámenie v priebehu lehoty, takže sa domnievala, že Komisia upustila od prijatia rozhodnutia. Oneskorené prijatie napadnutého rozhodnutia porušuje zásadu právnej istoty, ktorá má zabezpečiť predvídateľnosť situácií a právnych vzťahov upravených právom Spoločenstva (rozsudok Súdneho dvora z 15. februára 1996, Duff a i., C-63/93, Zb. s. I-569, bod 20).

52 Komisia podotýka, že článok 905 a nasledujúce vykonávacieho nariadenia jasne stanovujú, že konanie o odpustení môže byť predĺžené z dôvodov spravodlivosti, a tvrdí, že žiadne z ustanovení tohto nariadenia ju nezaväzuje informovať žiadateľa o odpustenie o dotknutých žiadostiach o doplňujúce informácie a o predĺžení lehoty. Článok 907 vykonávacieho nariadenia teda dotknutému subjektu neposkytuje

žiadnu istotu požadovať vydanie rozhodnutia v lehote deviatich mesiacov od prijatia jeho spisu. Žalobkyňa sa teda nemôže odvolávať na to, že počas deviatich mesiacov nemala dostatok informácií zo strany holandských orgánov alebo Komisie a domnievať sa, že lehota uplynula, a na základe toho počítať s tým, že podľa článku 909 vykonávacieho nariadenia jej žiadosť o odpustenie sa schválila.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

53 Podľa ustálenej judikatúry zásada právnej istoty vyžaduje, aby právne predpisy boli jasné a určité a zabezpečuje predvídateľnosť situácií a právnych vzťahov upravených právom Spoločenstva (rozsudok Duff a i., už citovaný, bod 20, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 21. októbra 1997, Deutsche Bahn/Komisia, T-229/94, Zb. s. II-1689, bod 113).

54 Článok 907 druhý odsek vykonávacieho nariadenia stanovuje, že Komisia musí prijať rozhodnutie do deviatich mesiacov od dátumu, kedy Komisia prijala spis so žiadosťou o odpustenie. Toto ustanovenie však súčasne stanovuje, že ak Komisia považuje za potrebné požiadať členský štát o doplňujúce informácie na účel prijatia rozhodnutia, lehota deviatich mesiacov môže byť predĺžená o dobu ekvivalentnú dobe odo dňa, kedy Komisia zašle túto žiadosť, do dňa, kedy prijme odpoveď vnútroštátnych orgánov.

55 Z už citovaného článku 907 jednoznačne vyplýva, že lehota, v rámci ktorej Komisia má prijať rozhodnutie, môže byť predĺžená. Žalobkyňa teda musí vedieť, že konanie môže byť prerušené. Okrem toho ani colný kódex, ani vykonávacie nariadenie nestanovujú, že by dotknutý subjekt mal byť bezodkladne informovaný o tom, že Komisia zaslala vnútroštátnym orgánom žiadosti o doplňujúce informácie. Táto povinnosť nevyplýva najmä z článku 905 ods. 2 a článku 906a vykonávacieho nariadenia (pozri body 61 a 62 nižšie). Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa si

nemohla byť istá, že samotným uplynutím lehoty deviatich mesiacov bola žiadosť o odpustenie schválená, hoci nebola informovaná o predĺžení tejto lehoty. Napokon je potrebné pripomenúť, že Komisia v nadväznosti na list žalobkyne z 3. apríla 2001 žalobkyňu ihneď 4. apríla 2001 informovala o prerušení lehoty.

56 Tento žalobný dôvod teda musí byť zamietnutý.

2. Čo sa týka žalobného dôvodu o nedoručení žiadostí o doplňujúce informácie v primeranom čase

— Tvrdenia účastníkov konania

57 Žalobkyňa tvrdí, že Komisia jej neumožnila oboznámiť sa so žiadosťami o doplňujúce informácie, ktoré boli zaslané vnútroštátnym orgánom, a s odpoveďami na žiadosti. Súčasne bola žalobkyňa informovaná o žiadosti z 27. októbra 2000 až 4. apríla 2001 po zaslaní listu Komisii 3. apríla 2001. Aj holandské úrady ju informovali až 5. júla 2001, že Komisia žiadala 13. júna 2001 nové informácie. Navyše Komisia jej umožnila nahliadnuť do žiadostí o tieto informácie a do odpovedí holandských orgánov až 11. októbra 2001.

58 Žalobkyňa uvádza, že z článku 905 ods. 2 a článku 906a vykonávacieho nariadenia vyplýva, že hoci princíp kontradiktórnosti vyžaduje, aby žiadateľ bol vždy informovaný o priebehu konania o odpustenie a mal prístup k písomnostiam, ktoré si navzájom zasielali Komisia a holandské orgány v čase vyhotovenia žiadostí o informácie alebo doručenia odpovedí.

59 Včasný prístup k listinám v spise teda nemôže byť obmedzený na štádiá prípravy podkladov zo strany vnútroštátnych orgánov a doručenia stanoviska Komisie o predbežnom zamietnutí odpustenia. Ak by sa totiž žiadateľ vyjadril len k podkladom v spise, ktoré boli na začiatku zaslané Komisii, jeho práva by boli závislé od úplnosti spisu, ktorý zaslali vnútroštátne orgány, čo by mohlo viesť k zneužitiu zo strany týchto orgánov, eventuálne so súhlasom Komisie. Žalobkyňa v tejto súvislosti spresňuje, že podklady zaslané holandskými orgánmi na Komisiu neboli kompletné, pretože Komisia musela dva razy požadovať doplňujúce informácie. Na druhej strane žalobkyňa zdôrazňuje, že nepostačuje, že sa môže vyjadriť k spisu, ak už Komisia prijala predbežné rozhodnutie o žiadosti o dopustenie, pretože jej práva by boli dodržané len ak by mohla vyjadriť svoje stanovisko v primeranom čase.

60 Komisia tvrdí, že síce musí zabezpečiť, aby dotknutý subjekt mohol vykonávať práva na obhajobu ešte pred prijatím rozhodnutia, ale že nie je vôbec povinná neustále ho informovať o všetkých krokoch, ktoré predchádzali prijatiu jej rozhodnutia. Komisia uvádza, že ak to žiadateľ, ako vo veci samej, vyžaduje, informuje ho o postupe preskúmania žiadosti podanej v jeho mene.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

61 Článok 905 ods. 2 prvý pododsek vykonávacieho nariadenia stanovuje, že spis predložený Komisii vnútroštátnymi orgánmi musí obsahovať všetky informácie požadované na úplné posúdenie a musí takisto obsahovať vyhlásenie podpísané žiadateľom o vrátenie alebo odpustenie, potvrdzujúce skutočnosť, že si daný spis prečítal, a musí byť v ňom uvedené, že buď nemá žiadne pripomienky, alebo že priložil zoznam všetkých doplňujúcich informácií, ktoré by podľa jeho názoru mali byť zahrnuté. Tento postup umožňuje podnikateľskému subjektu, ktorý žiada o odpustenie a ktorý sa v potrebnej miere nezúčastňuje na príprave spisu vnútroštátnymi orgánmi, aby v celom rozsahu uplatnil svoje právo byť vypočutý už v prvej fáze správneho konania, ktorá prebieha na vnútroštátnej úrovni (rozsudok Súdu prvého stupňa z 18. januára 2000, Mehibas Dordtselaan/Komisia, T-290/97, Zb. s. II-15, bod 44). Uvedené ustanovenie však neukladá povinnosť informovať dotknutý subjekt a bezodkladne mu doručiť žiadosti o informácie, ktoré Komisia zaslala vnútroštátnym orgánom v druhej fáze konania prebiehajúcej pred Komisiou. Vzhľadom na to treba pripomenúť, že na rozdiel od tvrdenia žalobkyne, že skutočnosť, že Komisia považuje za vhodné požiadať o informácie, neznamená, že spis je nekompletný, ale znamená to, že Komisia jednoducho považuje za vhodné predložiť doplňujúce informácie, aby mohla v zmysle článku 905 ods. 2 tretieho pododseku vykonávacieho nariadenia rozhodnúť o predloženom prípade, poznajúc všetky okolnosti prípadu.

62 Článok 906a vykonávacieho nariadenia stanovuje, že ak chce Komisia kedykoľvek v priebehu konania prijať rozhodnutie v neprospech žiadateľa o odpustenie cla, musí mu oznámiť svoje námietky písomne spolu so všetkými dokumentmi, na ktorých tieto námietky zakladá. Ako vyplýva zo znenia tohto ustanovenia, táto povinnosť informovať a zaslať dokumenty vzniká až v okamihu, keď Komisia po posúdení žiadosti o odpustenie má v úmysle predbežne zamietnuť túto žiadosť. Z uvedeného ustanovenia teda nevyplýva, že Komisia musí dotknutý subjekt neustále v priebehu konania informovať.

63 Treba konštatovať, že colná právna úprava nestanovuje, že Komisia musí dotknutý subjekt bezodkladne informovať o žiadostiach o doplňujúce informácie, ktoré zaslala vnútroštátnym orgánom, ani o odpovediach na tieto žiadosti, ani nemusí ihneď oznamovať obsah týchto listov.

64 Navyše treba pripomenúť, že vo veci samej žalobkyňa mala v priebehu konania dostatok informácií o týchto žiadostiach o doplňujúce informácie a mala možnosť zaujať vlastné vecne správne stanovisko. Pokiaľ ide o prvú žiadosť o informácie z 27. októbra 2000, žalobkyňa sa s ňou oboznámila 4. apríla 2001; holandské orgány odpovedali Komisii 23. apríla 2001. O druhej žiadosti z 13. júna 2001 bola žalobkyňa informovaná 5. júla 2001; holandské orgány na ňu odpovedali 23. júla 2001. Žalobkyňa bola s obsahom týchto žiadostí a s príslušnými odpoveďami oboznámená 11. októbra 2001 a vyjadrila stanovisko k námietkam Komisie 17. októbra 2001, pred prijatím napadnutého rozhodnutia zo 16. novembra 2001.

65 Tento žalobný dôvod teda musí byť zamietnutý.

3. Čo sa týka žalobného dôvodu o oneskorenom a neúplnom prístupe k spisu

— Tvrdenia účastníkov konania

66 Žalobkyňa podotýka, že Komisia jej oznámila svoje námietky k odpusteniu listom z 21. septembra 2001, ale fyzicky jej neodovzdala všetky dokumenty, na ktorých tieto

námietky zakladá. Keďže neboli predmetné dokumenty doručené, došlo k porušeniu článku 906a vykonávacieho nariadenia. Žalobkyňa uvádza, že tým nedošlo k prerušeniu lehoty na prijatie rozhodnutia, pretože nemohla v celom rozsahu uplatniť princíp kontradiktórnosti konania. Žalobkyňa na záver zdôrazňuje, že skutočnosť, že holandské orgány jej zaslali 11. októbra 2001 časť ich korešpondencie s Komisiou, nepostačuje na dodržanie princípu kontradiktórnosti vo veci samej. V tejto súvislosti žalobkyňa spresňuje, že holandské orgány jej nezaslali prvú žiadosť Komisie o doplňujúce informácie z 27. októbra 2000.

67 Subsidiárne žalobkyňa tvrdí, že aj keď Komisia nebola povinná fyzicky jej doručiť dokumenty spisu, mala v každom prípade právo nahliadnuť do všetkých listín v spise vrátane tých dokumentov, ktoré Komisia považuje za irelevantné. Komisia jej však umožnila prístup k celému spisu až 12. októbra 2001, k dátumu, kedy sa žalobkyňa mohla oboznámiť so zoznamom všetkých dokumentov, ku ktorým žiadala prístup.

68 Žalobkyňa súčasne zdôrazňuje, že z listu, ktorý jej zaslali holandské orgány 23. apríla 2001, vyplýva, že Komisia im položila otázky týkajúce sa predmetnej žiadosti ústne na zasadnutí výboru pre colný kódex 20. septembra 2000. Niektoré z týchto otázok a odpovede na ne neboli zaznamenané písomne, takže sa žalobkyňa nemohla s nimi oboznámiť, ani k nim zaujať stanovisko. Na pojednávaní žalobkyňa uviedla, že Komisia porušila aj práva na obhajobu tým, že jej neumožnila predložiť stanovisko na zasadnutí skupiny odborníkov zloženej zo zástupcov všetkých členských štátov, ktorá zasadla 9. novembra 2001 v rámci výboru pre colný kódex a rokovala o predmetnej žiadosti o odpustenie, a neinformovala ju o obsahu diskusie a neoznámila jej stanovisko, ktoré výbor prijal, alebo protokol zo zasadnutia.

69 Nakoniec žalobkyňa namieta, že holandské orgány nemôžu bez jej súhlasu predložiť v rámci trestnoprávneho vyšetrovania zostavené protokoly, pretože by tým došlo k porušeniu zásady riadneho priebehu konania.

70 Komisia podotýka, že všetky skutočnosti, o ktoré opiera svoje zamietavé rozhodnutie, už boli obsiahnuté v spise, ktorý jej odovzdala holandská správa 22. mája 2000, ku ktorému žalobkyňa mala prístup. Navyše mala možnosť od 21. septembra 2001 oboznámiť sa s celým spisom, ale jej advokát túto možnosť nechcel využiť pred odovzdaním úplného zoznamu dokumentov obsiahnutých v spise. Komisia uvádza, že takáto žiadosť nie je bežná a nemá oporu v žiadnom z ustanovení colnej právnej úpravy Spoločenstva, lebo článok 906a vykonávacieho nariadenia zaväzuje len k tomu, aby žiadateľ mal prístup k dokumentom, na ktorých sa zakladajú jej námietky. Zásada ochrany práv na obhajobu totiž vyžaduje, len aby dotknutý subjekt mohol riadne vyjadriť stanovisko k bodom, o ktoré sa Komisia ťažiskovo opiera v svojom rozhodnutí o odpustení, ale Komisia z vlastnej iniciatívy nemusí zabezpečiť prístup k dokumentom, ktoré eventuálne súvisia s konkrétnym prípadom. Teda dotknutý subjekt má požiadať o prístup k dokumentom, ktoré považuje za potrebné, a nie je povinnosťou orgánov spontánne zabezpečiť prístup k všetkým dokumentom, ktoré s vecou súvisia (rozsudok Súdu prvého stupňa z 11. júla 2002, Hyper/Komisia, T-205/99, Zb. s. II-3141, body 63 a 64).

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

71 Pokiaľ ide o žalobný dôvod žalobkyne týkajúci sa skutočnosti, že Komisia jej zaslala svoje námietky k žiadosti o odpustenie, ale fyzicky jej nedoručila dokumenty, o ktoré tieto námietky opiera, iba ju informovala o existencii dokumentov, do ktorých môže

nahliadnuť, Súd prvého stupňa zdôrazňuje, že článok 906a vykonávacieho nariadenia stanovuje iba povinnosť Komisie oznámiť žiadateľovi o odpustenie všetky dokumenty, na ktorých svoje námietky zakladá. Súd prvého stupňa konštatuje, že Komisia si túto povinnosť splnila, tým že dala žalobkyni k dispozícii dokumenty v spise (pozri analogicky rozsudok Súdu prvého stupňa z 29. júna 1995, ICI/Komisia, T-36/91, Zb. s. II-1847, bod 99).

72 Pokiaľ ide o otázku, ku ktorým dokumentom zo spisu môže mať žiadateľ prístup, Súd prvého stupňa nesúhlasí s názorom Komisie, že len ona musí z vlastnej iniciatívy oznámiť dokumenty, o ktoré opiera svoje námietky. Je síce pravda, že článok 906a vykonávacieho nariadenia vyžaduje, že jedine Komisia oznámi dokumenty, o ktoré opiera svoje námietky, ale zásada ochrany práv na obhajobu rozširuje rozsah povinností Komisie uvedených v tomto ustanovení. Podľa tejto zásady totiž Komisia nesmie rozhodovať sama, ktoré dokumenty sú potrebné pre dotknutú stranu v konaní o odpustení. Správny spis môže obsahovať dokumenty obsahujúce skutočnosti v prospech odpustenia, ktoré môžu pomôcť dotknutému subjektu pri odôvodnení jeho žiadosti a ktoré Komisia nepoužila. Žiadateľ teda musí mať umožnený prístup k všetkým dokumentom v spise, ktoré nemajú dôverný charakter, vrátane tých, o ktoré Komisia neoprela svoje námietky (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdu prvého stupňa z 19. februára 1998, Eyckeler & Malt/Komisia, T-42/96, Zb. s. II-401, bod 81, a zo 17. septembra 1998, Primex Produkte Import-Export a i./Komisia, T-50/96, Zb. s. II-3773, bod 64).

73 Súd prvého stupňa pripomína, že v oblasti práva hospodárskej súťaže z ustálenej judikatúry vyplýva, že Komisia musí umožniť prístup k celému vyšetrovaciemu spisu vrátane priťažujúcich aj poľahčujúcich okolností (rozsudok Súdu prvého stupňa z 19. mája 1999, BASF/Komisia, T-175/95, Zb. s. II-1581, bod 45), aj keď o to dotknutý subjekt výslovne nepožiadal (rozsudok Súdu prvého stupňa z 30. septembra 2003, Atlantic Container Line a i./Komisia, T-191/98, T-212/98 až T-214/98, Zb. s. II-3275, body 335 až 340). Túto judikatúru možno použiť vo veci

samej (rozsudky Eyckeler & Malt/Komisia, už citovaný, bod 80, a Primex Produkte Import-Export a i./Komisia, už citovaný, bod 63). Táto povinnosť je v súlade s vývojom judikatúry o ustanoveniach o spravodlivom colnom zaobchádzaní, ktorá má v celom rozsahu zabezpečiť kontradiktórny charakter konania o odpustení alebo vrátení dovozného alebo vývozného cla, a tým zároveň zabezpečiť dodržiavanie práv na obhajobu. Na záver treba pripomenúť, že podľa článku 906a vykonávacieho nariadenia žiadateľ písomne vyjadrí svoje stanovisko k námietkam Komisie do jedného mesiaca. Ak by sa od neho vyžadovala výslovná žiadosť o sprístupnenie dokumentov v spise, hrozilo by, že lehota poskytnutá dotknutému subjektu na prípravu a vyjadrenie stanoviska bude nevyhnutne podstatne kratšia.

74 Treba konštatovať, že Komisia musí žiadateľovi v okamihu oznámenia svojich námietok umožniť preskúmať všetky dokumenty, ktoré môžu byť relevantné pre odôvodnenie žiadosti o odpustenie alebo vrátenie, a z tohto dôvodu je Komisia povinná zaslať mu aspoň úplný zoznam dokumentov v spise, ktoré nemajú dôverný charakter, obsahujúci dostatočne presné informácie, ktoré umožnia žiadateľovi zistiť, či uvedené dokumenty sú pre neho použiteľné.

75 Pokiaľ ide o žalobný dôvod žalobkyne, ktorý sa týka oneskoreného a neúplného prístupu k spisu, treba konštatovať, že Komisia listom z 21. septembra 2001 v oznámení svojich námietok žalobkyňu informovala, že môže nahliadnuť do žiadosti o odpustenie a jej príloh, tak ako boli zaslané holandskými orgánmi, a aj do kópie správy FIOD. Dňa 3. októbra 2001 žalobkyňa požiadala o nahliadnutie do všetkých listín v spise. Dňa 12. októbra 2001 jej Komisia zaslala kompletný zoznam pripravených dokumentov.

76 Komisia síce nezaslala žalobkyni spolu s oznámením svojich námietok oznámenie všetkých dokumentov v spise, ale z okolností daného prípadu vyplýva, že týmto

opomenutím nedošlo k porušeniu práv na obhajobu. Zo spisu totiž vyplýva a žalobkyňa to na pojednávaní priznala, že už 21. septembra 2001 vedela o existencii všetkých dokumentov nachádzajúcich sa v správnom spise Komisie a poznala aj obsah všetkých týchto listín s výnimkou štyroch, a to dvoch žiadostí o informácie, ktoré Komisia zaslala holandským orgánom, a odpovedí na tieto žiadosti. Žalobkyňa ale mohla po 21. septembri 2001 požiadať o nahliadnutie do uvedených dokumentov. Navyše holandské orgány listom z 11. októbra 2001 žalobkyni zaslali druhú žiadosť Komisie o informácie z 13. júna 2001, odpoveď holandských orgánov z 23. apríla 2001 na prvú žiadosť o informácie, v ktorej boli otázky Komisie z 27. októbra 2000 opätovne zopakované, a odpoveď týchto orgánov z 23. júla 2001 na druhú žiadosť o informácie spolu so správou FIOD.

77 Na pojednávaní však žalobkyňa uviedla, že nepoznala obsah dvoch dokumentov, ktoré tiež súvisia s týmto konaním: list Komisie zaslaný holandským orgánom, v ktorom im oznámila, že žiadosť o odpustenie podaná 8. februára 1999 nie je prípustná, a stanovisko alebo protokol skupiny odborníkov zloženej zo zástupcov všetkých členských štátov a zasadajúcej v rámci výboru pre colný kódex, ktorú Komisia vypočula 9. novembra 2001 na žiadosť holandských orgánov z 22. mája 2000.

78 Po prvé, pokiaľ ide o list Komisie zaslaný holandským orgánom, treba uviesť, že tento list mal za úlohu informovať holandské orgány, že žiadosť o odpustenie, ktorú podali 8. februára 1999, je neprípustná, pretože žalobkyňa nemala možnosť vopred nahliadnuť do celého spisu, ktorý tieto orgány pripravili. Treba uviesť, že 10. mája 1999 samotná Komisia informovala žalobkyňu, že zamýšľa z tohto dôvodu túto žiadosť o odpustenie vyhlásiť za neprípustnú.

79 Po druhé, pokiaľ ide o prácu skupiny odborníkov zloženej zo zástupcov všetkých členských štátov a zasadajúcej v rámci výboru pre colný kódex, ktorú Komisia vypočula 9. novembra 2001, treba zamietnuť tvrdenie žalobkyne, že Komisia porušila práva na obhajobu tým, že jej neumožnila na tomto zasadnutí vyjadriť svoje stanovisko a nebola informovaná o obsahu a výsledku zasadnutia. Vykonávacie nariadenie totiž nevyžaduje ani účasť žiadateľa o odpustenie na práci výboru pre colný kódex, ani povinnosť informovať o stanovisku tohto výboru. Okrem toho treba pripomenúť, že konzultácia s touto skupinou je poslednou etapou konania o odpustení pred prijatím konečného rozhodnutia zo strany Komisie. Táto konzultácia sa musí uskutočniť potom, čo mal žiadateľ o odpustenie možnosť nahliadnuť do spisu a vyjadriť svoje stanovisko, výbor zaujme svoje stanovisko na základe žalobných dôvodov a listín zo spisu, s ktorými sa už žiadateľ oboznámil. Teda pokiaľ ide o žalobný dôvod žalobkyne, podľa ktorého nemala možnosť sa oboznámiť s určitými ústnymi rozhovormi medzi Komisiou a holandskými orgánmi na poslednom zasadnutí výboru pre colný kódex z 20. septembra 2000, môžeme uvedené tvrdenie zamietnuť. Nič v napadnutom rozhodnutí nenasvedčuje tomu, že Komisia založila svoje zamietavé rozhodnutie na dôvodoch, ktoré neboli uvedené v listinách správneho spisu.

80 Na základe vyššie uvedeného Komisia neporušila právo žalobkyne na prístup k spisu.

81 Napokon čo sa týka žalobného dôvodu doručenia správy FIOD Komisii bez predchádzajúceho súhlasu žalobkyne, postačí konštatovať, že samotná žalobkyňa sa v rámci preskúmania spisu pripraveného holandskými orgánmi sťažovala v liste z 2. mája 2000 na uvedené orgány, že v spise je uvedená správa citovaná veľmi selektívne, hoci značná časť predmetnej správy svedčí v jej prospech, a považovala za nevyhnutné doplniť spis o dokumenty, ktoré sú súčasťou správy FIOD. Okrem toho treba zdôrazniť, že vnútroštátne orgány musia doručiť Komisii všetky dokumenty, ktoré sú relevantné pre rozhodnutie o žiadosti o odpustenie bez toho, aby boli povinné vyžiadať si predchádzajúci súhlas dotknutej strany.

82 Tieto žalobné dôvody teda musia byť zamietnuté.

4. Čo sa týka žalobného dôvodu o oneskorenom prevzatí odpovedí holandských orgánov

— Tvrdenia účastníkov konania

83 Žalobkyňa uvádza, že po napadnutom rozhodnutí boli 23. apríla a 23. júla 2001 odoslané odpovede holandských orgánov na žiadosti Komisie o informácie, ktoré boli Komisii doručené 4. mája a 2. augusta 2001, teda viac ako jeden a pol týždňa neskôr. Žalobkyňa považuje túto lehotu za neprimeranú a málo vierohodnú, pretože podľa údajov holandských pôšt trvá doručenie listu do Belgicka štyri až šesť pracovných dní pri obyčajnom liste a dva až tri dni pri prioritných zásielkach. Navyše dátumom prevzatia je deň doručenia listu Komisii a nie deň jeho zaregistrovania. Hoci žalobkyňa nemá dôvod preverovať dátum doručenia, je Komisia povinná ho zistiť. Ak nepredloží daný dôkaz, je potrebné sa držať najdlhšej lehoty, ktorú uviedli holandské pošty, a to šesť pracovných dní. Napokon nebolo správne, že lehota deviatich mesiacov bola predĺžená do 4. mája a do 2. augusta 2001.

84 Komisia tvrdí, že predĺženie lehoty končí dňom skutočného doručenia informácií a nie predpokladaným dňom, ku ktorému by mala dostať korešpondenciu.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

85 Článok 907 vykonávacieho nariadenia stanovuje, že ak si Komisia vyžiada doplňujúce informácie od vnútroštátnych orgánov, lehota na zaujatie stanoviska k žiadosti o odpustenie sa predĺži až do dátumu doručenia týchto informácií. Ako správne uvádza Komisia, rozhodujúci je deň skutočného doručenia dokumentov. Z posúdenia dvoch predmetných listín teda vyplýva, že boli doručené príslušným službám Komisie 4. mája a 2. augusta 2001. Na druhej strane dátumy, ktoré uvádza žalobkyňa, počítané z lehôt na doručovanie listov uvedených holandskými poštami ako čisto informatívne, sú irelevantné.

86 Tento žalobný dôvod teda musí byť zamietnutý.

5. Čo sa týka žalobného dôvodu o oneskorenom doručení správy FIOD holandskými orgánmi

— Tvrdenia účastníkov konania

87 Žalobkyňa uvádza, že holandské orgány až po piatich týždňoch, teda od 13. júna do 23. júla 2001, zaslali správu FIOD, ktorú žiadala Komisia. Vybavenie jednoduchej žiadosti o zaslanie presne označenej listiny by však nemalo trvať viac ako dva týždne. Lehota deviatich mesiacov môže byť predĺžená len vo výnimočných prípadoch, ktoré treba vykladať zužujúco. Obdobie letných prázdnin nie je dôvodom na ospravedlnenie tohto omeškania. Rovnako pokiaľ ide o skutočnosť, že konanie o odpustení je

výlučne upravené právom Spoločenstva, a vzhľadom na úlohu Komisie v tomto konaní, Komisia nesie plnú zodpovednosť za omeškania vnútroštátnych orgánov a Súd prvého stupňa je príslušný na rozhodovanie o žalobných dôvodoch, ktoré sa týkajú konania uvedených orgánov. Lehota deviatich mesiacov teda mohla byť predĺžená len o pätnásť dní.

88 Komisia podotýka, že lehota piatich týždňov bola o niečo dlhšia, ale nebola neprimeraná. Ďalej tvrdí, že vykonávacie nariadenie neobsahuje žiadne ustanovenie stanovujúce lehotu na vnútroštátne orgány na poskytnutie doplňujúcich informácií Komisii.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

89 Treba zdôrazniť, že články 906a a 907 vykonávacieho nariadenia síce stanovujú lehotu na dotknutý subjekt na vyjadrenie svojho stanoviska k námietkam Komisie, ale žiadne ustanovenie nestanovuje obdobnú lehotu na vnútroštátne orgány na predloženie Komisiou požadovaných informácií. Údajné omeškania zapríčinené konaním alebo opomenutím konať zo strany vnútroštátnych orgánov sa nemôžu vytýkať Komisii, okrem výnimočných prípadov, najmä keď Komisia nekoná s náležitou starostlivosťou pri nečinnosti vnútroštátnych orgánov počas dlhého obdobia. V každom prípade Súd prvého stupňa tvrdí, že vo veci samej lehota na doručenie v trvaní piatich týždňov nebola neprimeraná vzhľadom na to, že žiadosť Komisie bola odoslaná počas letných prázdnin.

90 Tento žalobný dôvod teda musí byť zamietnutý.

6. Čo sa týka žalobného dôvodu o neprimeranom omeškaní vo vybavení žiadosti o odpustenie

— Tvrdenia účastníkov konania

91 Žalobkyňa sa domnieva, že vybavovanie žiadosti o odpustenie trvalo neprimerane dlho, konkrétne takmer štyri roky, a za uvedené dlhé trvanie sú plne zodpovedné príslušné orgány. Žalobkyňa pripomína, že 15. decembra 1997 predložila holandským orgánom svoju žiadosť. Dňa 15. mája 1998 ju informovali, že orgány predložili žiadosť Komisii, a požiadali žalobkyňu, aby podpísala vyhlásenie, že súhlasí. Keďže nepoznala celý obsah spisu, odmietla toto vyhlásenie podpísať. Napriek tomu bola žiadosť 8. februára 1999 doručená Komisii. Listom z 10. mája 1999 jej Komisia oznámila, že sa spisom nebude zaoberať z dôvodu chýbajúceho uvedeného vyhlásenia. Dňa 24. februára 2000 mala konečne možnosť nahliadnuť do celého spisu holandských orgánov. Dňa 22. mája 2000 bola žiadosť o odpustenie po druhý raz zaslaná Komisii. Potom trvalo vybavenie tejto žiadosti jeden a pol roka, pretože Komisia nekonala s náležitou starostlivosťou, najmä pokiaľ ide o omeškania vnútroštátnych orgánov.

92 Komisia zdôrazňuje, že žalobkyňa nemohla vyvodiť žiadnu istotu z lehoty deviatich mesiacov stanovenú v článku 907 vykonávacieho nariadenia. Súčasne tvrdí, že dĺžka vybavovania spisu holandskými orgánmi sa nemôže v žiadnom prípade vytýkať Komisii.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

93 Najskôr treba zdôrazniť, že lehota, ktorá uplynula medzi doručením žiadosti žalobkyne o odpustenie holandským orgánom 15. decembra 1997 a doručením druhej žiadosti holandských orgánov o odpustenie, ktorá bol podaná na Komisiu v prospech žalobkyne 29. mája 2000, sa nemôže dávať za vinu Komisii. Táto lehota totiž predchádza začatiu správneho konania pred Komisiou. Komisia teda nenesie zodpovednosť za údajné omeškania vnútroštátnych orgánov pri príprave žiadosti o odpustenie. V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že žalobkyňa nenapáda rozhodnutie Komisie, ktorým bola žiadosť holandských orgánov predložená 8. februára 1999 vyhlásená za neprípustnú. Toto zamietnutie bolo odôvodnené povinnosťou zabezpečiť žalobkyni právo na prístup k spisu, ktorý pripravili holandské orgány, ako už samotná žalobkyňa uvádza v replike (pozri bod 29).

94 Pokiaľ ide o lehotu na vybavenie veci zo strany samotnej Komisie, už sa nemožno riadiť tvrdením žalobkyne. Keďže články 907 a 909 vykonávacieho nariadenia stanovujú prekluzívnu lehotu na prijatie rozhodnutia Komisie o žiadosti o odpustenie, Súd prvého stupňa sa pri posúdení musí obmedziť na preskúmanie skutočnosti, či stanovená lehota bola skutočne riadne dodržaná. Táto otázka bola predmetom skúmania v rámci predchádzajúceho žalobného dôvodu týkajúceho sa správneho postupu pri postupnom predlžovaní lehoty a Súd prvého stupňa už v tejto súvislosti vyhlásil správny postup v konaní.

95 Tento žalobný dôvod teda musí byť zamietnutý.

7. Návrh k prvému žalobnému dôvodu

96 Z vyššie uvedeného vyplýva, že prerušenia lehoty uskutočnené Komisiou v konaní o odpustenie dovozného cla boli v súlade s príslušnými ustanoveniami colnej právnej úpravy. Treba uviesť, že Komisia prijala napadnuté rozhodnutie v stanovenej lehote. Súčasne treba uviesť, že Komisia postupovala riadnym spôsobom v konaní o odpustenie dovozného cla a neporušila práva na obhajobu.

97 Preto je potrebné tento žalobný dôvod zamietnuť.

O druhom žalobnom dôvode týkajúcom sa nedostatku hrubej nedbanlivosti v zmysle článku 239 colného kódexu a článku 905 vykonávacieho nariadenia

1. O pojme hrubá nedbanlivosť a rozhodujúcich kritériách na posúdenie jej existencie vo veci samej

— Tvrdenia účastníkov konania

98 Žalobkyňa zdôrazňuje, že Komisia v napadnutom rozhodnutí uviedla, že vo veci samej ide o osobitnú situáciu, konkrétne o podvod spáchaný colníkom. Žalobkyňa uvádza, že Komisia zistila, že jej nemožno vytýkať žiadne podvodné konanie. Komisia však dospela k názoru, že žalobkyňa konala s hrubou nedbanlivosťou,

pretože napriek druhu príslušných tovarov riadne a starostlivo nevyplnila príslušné dokumenty o colnom tranzite a neskontrolovala všetky časti zásielok.

99 Žalobkyňa odmieta tvrdenie Komisie, podľa ktorého pri posúdení existencie alebo neexistencie hrubej nedbanlivosti je rozhodujúci druh tovarov. Zdôrazňuje, že spravidla so všetkými tovarmi sa musí zaobchádzať s rovnakou starostlivosťou s výnimkou prípadov, v ktorých zákonodarca vydal na určité tovary osobitné predpisy. Okrem toho uvádza, že pri colných operáciách týkajúcich sa cigariet nejde o problémy s ukončením, ktoré sa týkajú iných druhov tovarov. Ďalej tvrdí, že jej starostlivosť sa musí posudzovať v kontexte prevládajúcom v čase predmetných prepráv, teda v dobe, keď pre podnikateľov bolo nepredstaviteľné, že colní úradníci môžu byť skorumpovaní, a teda podvod s cigaretami bol neznámym fenoménom.

100 Žalobkyňa podotýka, že Súdny dvor pri výklade pojmu hrubá nedbanlivosť v zmysle článku 239 colného kódexu zistil, že ako kritériá prichádzajú do úvahy komplexnosť právnej úpravy, ktorej nevykonaním vznikol colný dlh, a starostlivosť a profesionálna skúsenosť podnikateľa (rozsudok Súdneho dvora z 11. novembra 1999, Söhl & Söhlke, C-48/98, Zb. s. I-7877, bod 56). Komisia však zohľadnila ako kritérium iba starostlivosť.

101 Žalobkyňa uvádza, že Komisia svoje posúdenie, že existuje hrubá nedbanlivosť, oprela najmä o nasledujúce štyri skutočnosti: po prvé vo výtlačkoch č. 5 tranzitných dokumentov chýbali evidenčné údaje; po druhé skutočnosť, že tovary neboli predložené colnému úradu určenia, ktorý bol uvedený v tranzitnom dokumente; po tretie spôsob doručenia výtlačku č. 5 tranzitného dokumentu a po štvrté opomenutie uviesť dostatok informácií o osobe, ktorá kupuje tovary. Žalobkyňa tvrdí, že tieto

skutočnosti, či už jednotlivo, alebo ako celok nemôžu odôvodniť existenciu hrubej nedbanlivosti z jej strany. Napokon žalobkyňa uvádza, že Komisia nepreukázala príčinnú súvislosť medzi touto údajnou nedbanlivosťou a zistenou osobitnou situáciou.

102 Komisia zdôrazňuje, že podvodné konanie nemeckého colníka je síce osobitnou situáciou v zmysle článku 905 vykonávacieho nariadenia, ale tvrdí, že žalobkyňa vo veci samej preukázala hrubú nedbanlivosť. Tvrdí, že posúdenie existencie tejto nedbanlivosti závisí od toho, či dotknutý subjekt urobil všetko pre dodržanie všetkých colných predpisov a konal pri tom so starostlivosťou zodpovedajúcou jeho profesionálnej skúsenosti. Okrem toho tvrdí, že pri posudzovaní starostlivosti, s akou má podnikateľ konať pri tranzite v rámci Spoločenstva, sa musí zohľadniť aj druh prepravovaných tovarov.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

103 Článok 905 vykonávacieho nariadenia je ustanovením, ktoré právnu úpravu článku 239 colného kódexu spresňuje, podrobnejšie upravuje a predstavuje všeobecné ustanovenie o spravodlivom zaobchádzaní, ktorá sa vzťahuje predovšetkým na výnimočné prípady, iné než sú upravené v článkoch 900 až 904 vykonávacieho nariadenia (rozsudok Súdneho dvora z 25. februára 1999, Trans-Ex-Import, C-86/97, Zb. s. I-1041, bod 18). Z uvedeného článku 905 vyplýva, že vrátenie dovozného cla závisí od splnenia dvoch kumulatívnych podmienok, a to po prvé od existencie osobitnej situácie a po druhé od neexistencie hrubej nedbanlivosti a podvodného úmyslu dotknutého subjektu (rozsudok Súdu prvého stupňa z 12. februára 2004, Aslantrans/Komisia, T-282/01, Zb. s. II-693, bod 53). Ak jedna z týchto dvoch podmienok nie je splnená, musí byť vrátenie cla zamietnuté (rozsudky Súdu prvého stupňa z 5. júna 1996, Günzler Aluminium/Komisia, T-75/95, Zb. s. II-497, bod 54, a Aslantrans/Komisia, už citovaný, bod 53).

104 Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že vo veci samej bola splnená podmienka existencie osobitnej situácie, pretože k podvodu došlo za aktívnej spoluúčasti colného úradníka a tento podvod viedol k vzniku predmetného colného dlhu. Komisia nezistila existenciu podvodného úmyslu u žalobkyne. Tvrdila však, že žalobkyňa konala s hrubou nedbanlivosťou. Skúmanie Súdu prvého stupňa sa teda musí obmedziť na otázku, či Komisia posúdila alebo neposúdila chybne údajnú existenciu hrubej nedbanlivosti u žalobkyne.

105 V tejto súvislosti treba najskôr spresniť, že už citovaný rozsudok Söhl & Söhlke, na ktorý sa odvoláva žalobkyňa neobsahuje taxatívny zoznam kritérií, ktoré by sa mali vziať do úvahy pri posudzovaní hrubej nedbanlivosti. V bode 56 tohto rozsudku sa totiž len uvádza, že treba zobrať do úvahy „najmä", a teda nie výlučne, komplexnosť ustanovení, ktorých nedodržanie vedie k vzniku colného dlhu, profesionálnu skúsenosť podnikateľa a jeho starostlivosť. Potom teda aj iné kritériá môžu byť rozhodujúce pri posúdení existencie alebo neexistencie hrubej nedbanlivosti (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 2004, British American Tobacco, C-222/01, Zb. s. I-4683, bod 71). Okrem toho treba zdôrazniť, že na rozdiel od tvrdenia žalobkyne Komisia sa vo veci samej neobmedzila len na posúdenie starostlivosti žalobkyne, ale v napadnutom rozhodnutí vzala do úvahy aj jej profesionálnu skúsenosť, ako aj jej znalosť uplatňovanej právnej úpravy.

106 Nemožno súhlasiť s názorom žalobkyne, podľa ktorého druh tovarov, ktoré boli predmetom operácií vo veci samej, nemala Komisia brať do úvahy. Súdny dvor totiž rozhodol, že v rámci posúdenia existencie hrubej nedbanlivosti treba venovať osobitnú pozornosť druhu prepravovaných tovarov (rozsudok British American Tobacco, už citovaný, bod 72). Navyše pri colných operáciách s tovarmi s vyššou sadzbou, ako napríklad s cigaretami, je zvýšené riziko podvodu alebo krádeže, najmä počas ich prepravy.

107 Z tohto hľadiska je dôležité zdôrazniť, že podvod v súvislosti s cigaretami bol v posudzovanom období všeobecne rozšíreným javom. Trh s cigaretami totiž bol už pred rokom 1994, v čase spáchania skutkov v predmetnej veci, osobitne náchylný na vzrast ilegálneho obchodu (pozri v tomto zmysel rozsudok British American Tobacco, už citovaný, bod 72). Čo sa týka tvrdenia žalobkyne, že v danom čase bolo pre podnikateľské subjekty nepredstaviteľné, že by colní úradníci mohli byť zapojení do korupcie, treba uviesť, že aj keď by sa daná skutočnosť potvrdila, nebolo by to pre prípad relevantné. Komisia totiž vo svojom posúdení, či ide o existenciu osobitnej situácie, zohľadnila skutočnosť, že podnikatelia môžu veriť tomu, že výkon štátnej správy nebude chybne realizovaný skorumpovanými colnými úradníkmi.

108 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy je potrebné analyzovať okolnosti, o ktoré sa opiera Komisia v napadnutom rozhodnutí pri posúdení existencie hrubej nedbanlivosti zo strany žalobkyne, ako aj dôvodu, na ktorý sa odvoláva žalobkyňa, že v predmetnom prípade neexistuje príčinná súvislosť medzi osobitnou situáciou a hrubou nedbanlivosťou, na ktorú sa odvoláva Komisia.

2. Čo sa týka neuvedenia evidenčných údajov na výtlačkoch č. 5 dokumentov T 1

— Tvrdenia účastníkov konania

109 Žalobkyňa uznáva, že vo výtlačkoch č. 1 a č. 5 uvedených dokumentov T 1 neuviedla totožnosť dopravných prostriedkov, ale uvádza, že ich evidenčné údaje boli ručne vypísané vo výtlačkoch č. 4. Zdôrazňuje, že identita nákladných vozidiel nebola ešte známa v okamihu vypísania dokumentov T 1. Spresňuje, že výtlačok č. 1 bol od ostatných oddelený a na zadnej strane každého výtlačku bol pripevnený nákladný

list. Podľa žalobkyne, keď nákladné vozidlo prichádzalo, bol jeho evidenčný údaj zapísaný vo výtlačku č. 4, ale tento zápis nemohol byť opakovane uvedený na iných výtlačkoch z dôvodu priloženia nákladných listov. Skutočnosť, že výtlačok č. 1 bol oddelený, ako aj opomenutie uviesť evidenčný údaj na výtlačku č. 5 je bežnou praxou v Holandsku, ktorú colné orgány bežne akceptujú, ako to vyplýva z písomného vyjadrenia pána FB. zo 6. augusta 2002.

110 Žalobkyňa súčasne podotýka, že väčšina predmetných zásielok nebola kontrolovaná na mieste holandskými orgánmi, ktoré nevzniesli námietky voči uvedeným dokumentom T 1. Žalobkyňa zdôrazňuje, že od 1. apríla 1994 bol evidenčný údaj uvedený aj v predbežných oznámeniach, ktoré výstupný úrad zasielal colnému úradu určenia. Identita vozidiel bola teda známa tak výstupnému úradu, ako aj colnému úradu určenia. Žalobkyňa navyše postupovala s mimoriadnou starostlivosťou, keďže každý náklad zapečatila, hoci to nebolo povinné. Tieto zapečatenia predstavovali spojenie medzi tranzitným dokumentom a prepravou, pretože schvaľovacie číslo žalobkyne je uvedené v tranzitnom dokumente, nákladnom liste a na zapečatení.

111 Navyše žalobkyňa uvádza, že uvedenie evidenčných údajov na výtlačkoch č. 5 a č. 7 dokumentov T 1 nemá žiadny dodatočný význam pre kontrolu, pretože colný úrad určenia kontrolu uskutočňuje na základe výtlačku č. 4. Okrem toho predmetom kontroly nebolo vozidlo, ale kontajner alebo príves, ktorý bol v danom prípade uzavretý, pričom čísla pečatí boli uvedené vo výtlačkoch č. 4, č. 5 a č. 7 dokumentov T 1.

112 Komisia namieta, že z článku 341 a z prílohy 37 vykonávacieho nariadenia vyplýva, že existuje právna povinnosť identifikovať dopravný prostriedok v okamihu odchodu. Žalobkyňa však vedome evidenčný údaj vo výtlačku č. 5 predmetných

dokumentov T 1 neuviedla, čo mimoriadne sťažilo kontrolu riadneho priebehu prepravy tovarov. Uvedenie pečatí obsahujúcich číslo schváleného odosielateľa žalobkyne nie je na uskutočnenie kontroly postačujúce.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

113 Príloha 37 oddiel II bod A 18 vykonávacieho nariadenia stanovuje, že evidenčný údaj a štát registrácie dopravného prostriedku musia byť uvedené v kolónke č. 18 dokumentu T 1. Z uvedenej prílohy jednoznačne vyplýva, že colné vyhlásenie musí predovšetkým obsahovať presný evidenčný údaj vozidla, ako aj evidenčný údaj prívesu v prípade, že sa použije príves s evidenčnými číslami odlišnými od ťahača. Táto kolónka č. 18 sa povinne vypĺňa pri režime tranzitu Spoločenstva a je zahrnutá aj vo všetkých výtlačkoch dokumentu T 1. Z uvedeného vyplýva, že evidenčné údaje musia byť uvedené vo všetkých výtlačkoch dokumentu T 1 použitých v rámci režimu tranzitu Spoločenstva.

114 V predmetnom prípade je očividné, že evidenčné údaje dopravných prostriedkov boli uvedené len vo výtlačkoch č. 4 dokumentov T 1, ktorý sa zasiela colnému úradu určenia. Neboli teda uvedené ani vo výtlačku č. 1, ktorý si ponecháva výstupný úrad, ani vo formulári č. 5, ktorý colný úrad určenia zašle výstupnému úradu. Po prvé treba uviesť, že žalobkyňa nedokázala uspokojivým spôsobom vysvetliť dôvod, pre ktorý evidenčný údaj nebol uvedený vo formulároch č. 1 a č. 5. Aj v prípade, ako zdôrazňuje žalobkyňa, že by výtlačok č. 1 bol oddelený od ostatných a ak by z dôvodu predloženia nákladných listov údaje uvedené vo formulároch č. 4 nemohli byť automaticky skopírované do všetkých výtlačkov, nič nebránilo žalobkyni ručne vypísať evidenčný údaj na výtlačky č. 1 a č. 5, ako to urobila vo výtlačkoch č. 4 (pozri

v tomto zmysle prílohu 37 vykonávacieho nariadenia oddiel I bod C druhý pododsek). Tento zápis sa mal uskutočniť v okamihu, keď bola známa identita dopravného prostriedku, alebo najneskôr v okamihu odoslania tovaru.

115 Okrem toho zo správy FIOD (bod 9.7, s. 45) vyplýva, že žalobkyňa úmyselne opomenula uviesť evidenčné údaje vozidiel, pretože v okamihu vyhotovenia colných dokumentov poznala presný evidenčný údaj nákladného vozidla, ktoré malo prepravovať tovary. Z tejto správy (bod 9.7, s. 46) zároveň vyplýva, že pán FB., ktorý bol u žalobkyne zodpovedný za colné formality, podľa jeho tvrdení dostal presnú inštrukciu od komisionára pána C. neuvádzať evidenčné údaje v dokumentoch T 1. Vzhľadom na skutočnosť, že pán FB. bol zamestnancom žalobkyne, bude za jeho konania v predmetnom prípade niesť zodpovednosť žalobkyňa.

116 Žalobkyňa uvádza, že od 1. apríla 1994 bol evidenčný údaj uvedený aj v predbežných oznámeniach, ktoré výstupný úrad zasielal colnému úradu určenia. Treba však poznamenať, že systém predbežných oznámení sa nepoužíval pri prvých piatich operáciách uskutočnených v čase od 16. februára do 23. marca 1994, a že nemecké orgány uvedený systém zaviedli až v auguste 1994, t. j. až po ukončení poslednej menovanej operácie 5. júla 1994.

117 Žalobkyňa súčasne zdôrazňuje, že kontajnery a prívesy boli zapečatené a čísla pečatí boli v tranzitnom dokumente uvedené. V tejto súvislosti tvrdí, že predmetom kontroly nebolo vozidlo, ale kontajnery alebo príves. Je potrebné vyzdvihnúť, že pripojenie pečate bolo v predmetnom prípade nepovinné, zatiaľ čo uvedenie evidenčných údajov bolo povinné. Okrem toho čísla pečatí predstavovali len spojenie medzi tovarmi, ktoré boli uvedené v príslušnom colnom vyhlásení, a kontajnermi alebo prívesom použitými na prepravu a nie s vozidlom ako takým.

V tejto súvislosti treba pripomenúť, že príloha 37 vykonávacieho nariadenia výslovne stanovuje, že v colnom vyhlásení treba presne uviesť evidenčný údaj vozidla, ako aj evidenčný údaj prívesu. Treba vyvodiť záver, že v predmetnom prípade použitie pečate neospravedlňuje neuvedenie evidenčné údajov dopravných prostriedkov.

118 Žalobkyňa súčasne tvrdí, že uvedenie evidenčných údajov na iných výtlačkoch, ako je výtlačok č. 4, nemá žiadny dodatočný význam pre kontrolu, pretože na colnom úrade určenia sa kontrola uskutočňuje pomocou tohto výtlačku. Ak by však, ako to vyžaduje colná právna úprava, výstupný úrad poznal evidenčné údaje vozidiel uskutočňujúcich prepravu tovarov podliehajúcich režimu tranzitu, bol by daný úrad schopný prípadne požiadať iné colné úrady, predovšetkým colný úrad určenia uvedený v dokumentoch T 1, o prekontrolovanie príslušných vozidiel pri vstupe tovarov alebo požiadať kompetentné orgány o kontrolu prepráv počas cesty. Pretože však výstupný úrad nemal k dispozícii údaj o vozidlách ani na výtlačku č. 1, ani na výtlačku č. 5, bola možnosť ďalšej kontroly priebehu týchto operácií veľmi obmedzená.

119 Na záver žalobkyňa podotýka, že opomenutie uviesť evidenčný údaj vo výtlačku č. 5 je bežnou praxou v Holandsku, ktorú colné orgány akceptujú. Navyše dodáva, že v okamihu odoslania tovarov holandské orgány vo väčšine prípadov skontrolovali dokumenty T 1 a nevzniesli námietky. Treba uviesť, že aj keby sa uvedené tvrdenia dokázali, nemôže sa žalobkyňa ako veľmi skúsený deklarant odvolávať ani na existenciu určitej praxe v odvetví, ani na spočiatku chýbajúcu reakciu holandských colných orgánov pri nerešpektovaní formálnych náležitostí colného režimu, ktoré mala dodržať.

120 Treba konštatovať, že žalobkyňa porušila svoje povinnosti ako deklarant. Porušenie takej formálnej povinnosti v režime tranzitu Spoločenstva, akou je neuvedenie evidenčných údajov použitých dopravných prostriedkov, môže predstavovať okolnosť, ktorá je schopná založiť vznik hrubej nedbanlivosti zo strany podnikateľského subjektu (pozri v tomto zmysle rozsudok British American Tobacco, už citovaný, bod 70). Okrem toho treba dospieť k záveru, že uvedené porušenie mohlo v predmetnom prípade sťažiť kontrolu colných operácií. V danom prípade bol totiž evidenčný údaj uvedený len vo výtlačku č. 4 dokumentov T 1, t. j. vo výtlačku, ktorý potvrdil skorumpovaný colník. Orgány výstupného úradu na druhej strane nedisponovali vo výtlačkoch č. 1 a č. 5 týmito evidenčnými údajmi. Ako bolo už uvedené, táto skutočnosť sťažila možnosť kontroly predmetných operácií orgánmi výstupného úradu.

121 Treba teda vyvodiť záver, že Komisia nepochybila, keď dospela k záveru, že opomenutie žalobkyne uviesť evidenčné údaje vozidiel vo výtlačkoch č. 5 dokumentov T 1 je okolnosťou zakladajúcou hrubú nedbanlivosť zo strany žalobkyne.

3. Čo sa týka zmeny colného úradu určenia uvedeného v colných dokumentoch

— Tvrdenia účastníkov konania

122 Žalobkyňa pripúšťa, že všetky predmetné zásielky boli doručené úradu vo Philippsreute, dokonca aj tie, pri ktorých bol uvedený v tranzitných dokumentoch Schirnding ako colný úrad určenia. Tvrdí však, že článok 356 ods. 3 vykonávacieho nariadenia výslovne umožňuje zmenu colného úradu určenia. Spresňuje, že z článkov 204 a 96 ods.1 colného kódexu vyplýva, že deklarant je zodpovedný za predloženie tovaru colnému úradu, pričom nie je relevantné, ktorému úradu,

pretože deklarant nemá prakticky žiaden vplyv na výber úradu a trasy zo strany prepravcu. Navyše v rámci systému predbežných oznámení je úrad, ktorému je tovar predložený, povinný oznámiť túto skutočnosť takým spôsobom, aby výstupný úrad a v colnom dokumente uvedený úrad určenia mohli byť informované o zmene.

123 Žalobkyňa zdôrazňuje, že v každom prípade zapísala colný úrad určenia podľa pokynov pána C. komisionára, pretože neprichádzala do priameho kontaktu s konečnými kupujúcimi, a zdôrazňuje, že prepravcovia nekonali podľa jej inštrukcií, ale podľa inštrukcií kupujúcich. Žalobkyňa súčasne uvádza, že pretože dvaja údajní kupujúci mali sídlo na Slovensku, bol výber úradu Schirnding najlogickejší. Ako však vyplynulo z kontroly organizácie cestných prepravcov v Holandsku za rok 1993, dochádzalo na tomto colnom úrade k značným omeškaniam, čo podľa žalobkyne vysvetľuje príčinu zmeny trás prepravcami počas cesty.

124 Okrem toho žalobkyňa podotýka, že keď zistila, že všetky dokumenty T 1 týkajúce sa predmetných operácií boli potvrdené úradom vo Philippsreute, uviedla tento úrad ako colný úrad určenia, tak urobila pri posledných dvoch operáciách. (dokumenty T 1 č. 120936 z 28. júna 1994 a č. 120986 z 5. júla 1994).

125 Komisia spresňuje, že námietka, ktorú adresovala žalobkyni, sa netýka zmeny colného úradu určenia, ale skutočnosti, že minimálne v deviatich z jedenástich predmetných dokumentov T 1 uviedla jeden colný úrad určenia, hoci vedela alebo mala by vedieť, že tento údaj bol nesprávny. Až 28. júna 1994, teda po štyroch

mesiacoch a deviatich zásielkach, žalobkyňa uviedla colný úrad vo Philippsreute v dokumentoch T 1. Žalobkyňa teda nekonala s náležitou starostlivosťou, pokiaľ ide o správnosť informácií uvedených v dokumentoch T 1.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

126 Je potrebné konštatovať, že všetky náklady, ktoré boli predmetom colných operácií, boli predložené colnému úradu vo Philippsreute. Tento colný úrad je teda pre uvedené operácie uskutočnené v rámci režimu vonkajšieho tranzitu Spoločenstva colným úradom určenia. Je nesporné, že z jedenástich uvedených vyhlásení minimálne prvých deväť však obsahovalo iný colný úrad určenia, a to colný úrad Schirnding.

127 Žalobkyňa uvádza, že článok 356 ods. 3 vykonávacieho nariadenia umožňuje, aby operácia tranzitu Spoločenstva bola ukončená na inom úrade, ako je úrad uvedený v danom dokumente T 1. Je potrebné však konštatovať, ako správne uvádza Komisia, že námietka adresovaná žalobkyni sa netýka zmeny colného úradu určenia v priebehu cesty, ale skutočnosti, že úmyselne alebo z nedbanlivosti poskytla colným orgánom nesprávne údaje v predložených vyhláseniach.

128 Ako vyplýva z článku 199 vykonávacieho nariadenia a z prílohy 37 tohto nariadenia, predložením vyhlásenia colnému úradu, ktoré podpíše colný deklarant, vzniká zodpovednosť za správnosť informácií uvedených vo vyhlásení a pravosť priložených dokumentov. Z uvedeného vyplýva, že úmyselné alebo nedbanlivé poskytnutie nepresných údajov vo vyhlásení je porušením povinností zo strany deklaranta.

129 Niektoré časti spisu umožňujú domnievať sa, že žalobkyňa v rozpore s tým, čo tvrdí, už v okamihu vyhotovovania colných dokumentov vedela, že colný úrad určenia, ktorý uviedla, nebol úradom, ktorému boli predložené tovary. V správe FIOD totiž holandské orgány dospeli k záveru, že žalobkyňa uviedla úmyselne chybný colný úrad určenia. Správa (bod 5.1, s. 24) predovšetkým uvádza, že „v dokumentoch T 1 (s výnimkou posledných dvoch prepráv), ako aj v informáciách o odoslaní, ktoré boli vyhotovené obvineným [FB.] uprostred marca 1994 a predložené colnici v Delfzijli, je vždy úmyselne a na príkaz [C., komisionára] uvedený Schirnding ako colný úrad určenia, hoci v skutočnosti bol colným úradom určenia Philippsreut, čo bolo známe tak obvineným [B.] a [FB.]". Správa (bod 5.3.1, s. 25) okrem iného uvádza nasledujúce vyhlásenia pána FB.: „Vedel som, že cigarety sa budú prepravovať cez Philippsreut. ... Musel som vždy na príkaz [C., komisionára] uvádzať Schirnding ako colný úrad určenia". V tejto súvislosti treba uviesť, že v rámci predmetnej veci pán FB. svoje predchádzajúce vyjadrenia poprel, pretože vo vyhlásení z 30. septembra 2002 tvrdil, že v okamihu odoslania nákladov nevedel, že budú predložené úradu vo Philippsreute. Súd prvého stupňa sa však domnieva, že dané vyhlásenie bolo urobené výlučne na účely predmetnej veci a nemôže vyjadrenia pána FB. urobené voči holandským orgánom zbaviť dôkaznej hodnoty.

130 Na základe toho treba vyvodiť záver, že vo väčšine predmetných operácií žalobkyňa v colných vyhláseniach úmyselne uviedla nesprávny colný úrad určenia. Takéto konanie je nielen porušením formálnych povinností žalobkyne ako deklaranta a hlavného zodpovedného pri príslušných operáciách, ale súčasne aj sťažením možnosti kontroly týchto operácií colnými orgánmi. Výstupný úrad totiž nebol informovaný, že náklady cigariet budú predložené úradu vo Philippsreute, nemohol teda o tejto skutočnosti informovať orgány tohto úradu. Táto skutočnosť mohla uľahčiť podvodné konania skorumpovaného colníka pána Mauritza, pretože jeho kolegovia vo Philippsreute neboli informovaní o očakávanom príchode dôležitých zásielok cigariet.

131 Uvedené posúdenie nemôže byť spochybnené tvrdením žalobkyne, podľa ktorého v rámci systému predbežných oznámení je colný úrad, ktorému je predložený tovar, povinný oznámiť túto skutočnosť výstupnému úradu a colnému úradu určenia uvedenému v colnom dokumente. Aj keď by sa v danom prípade potvrdilo, že sa tento systém uplatnil, bol by poskytnutím nesprávneho údaja colnému úradu určenia ohrozený samotný cieľ systému predbežných oznámení spočívajúci v tom, že umožňuje colnému úradu určenia byť včas informovaný, že rizikový náklad tovaru je na ceste.

132 Treba vyvodiť záver, že Komisia sa nedopustila chyby tým, že sa domnievala, že žalobkyňa úmyselne uviedla colný úrad určenia, o ktorom od začiatku vedela, že je nesprávny, a tento fakt zobrala do úvahy pri posúdení existencie hrubej nedbanlivosti zo strany žalobkyne.

4. Čo sa týka spôsobu zaslania výtlačku č. 5 dokumentov T 1

— Tvrdenia účastníkov konania

133 Žalobkyňa tvrdí, že doručenie colných dokumentov z colného úradu určenia na colný úrad ukončenia režimu úradnou cestou bolo značne oneskorené a že bola informovaná holandskými orgánmi, že je povolené zaslanie výtlačkov č. 5 dokumentov T 1 priamo na colný úrad určenia. Tvrdí, že preto odovzdala šoférovi a pánovi C., komisionárovi, ofrankované obálky s adresou colného úradu

v Coevordene, ktoré mali byť odovzdané nemeckým orgánom. Nemecký colník však tieto obálky nepoužil a zveril výtlačky č. 5 šoférovi alebo pánovi C., komisionárovi, ktorí ich odovzdali žalobkyni, ktorá ich sama odovzdala holandským colným orgánom. Pritom podľa žalobkyne tento systém zaslania síce bol neobvyklý, ale nebol v rozpore s článkom 356 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, ktorý bližšie neupravuje spôsoby zaslania dokumentu T 1 colným úradom určenia.

134 Okrem toho, keď sa zistilo, že výtlačok č. 5 dokumentu T 1 zo 16. februára 1994 (dokument T 1 č. 120228), ktorý patril k prvej predmetnej operácii, nebol zaslaný colnému úradu v Coevordene, žalobkyňa kontaktovala jeho oddelenie ukončenia colného režimu najskôr faxom z 25. februára 1994 a zaslala mu najprv kópiu a potom originál tohto výtlačku. Faxmi z 15. a 28. marca 1994 súčasne zaslala kópie výtlačkov č. 5 týkajúce sa operácií z 25. februára a 23. marca 1994 (dokumenty T 1 č. 120274 a č. 120410). Žalobkyňa použila uvedený postup aj pri nasledujúcich prepravách. Holandské colné orgány teda boli presne informované o použitom spôsobe doručovania a výslovne prijali predmetné colné dokumenty.

135 Napokon žalobkyňa pre prípad, že by sa Súd prvého stupňa domnieval, že použitý postup je v rozpore s colnou právnou úpravou, tvrdí, že v predmetnom prípade sa musí pri posudzovaní pojmu hrubá nedbanlivosť prihliadnuť na komplexnosť tejto právnej úpravy v súlade s už citovaným rozsudkom Söhl & Söhlke.

136 Komisia tvrdí, že článok 356 ods. 2 vykonávacieho nariadenia nevyvoláva žiadne pochybnosti o postupe zaslania výtlačku č. 5 dokumentu T 1, žiadna časť tohto ustanovenia neumožňuje dospieť k záveru, že je prípustný zásah tretích osôb. Ide totiž o čisto správne konanie, ktoré colným orgánom umožňuje kontrolovať riadny priebeh tranzitu. Ako skúsený podnikateľ v oblasti prepravy nemala žalobkyňa nikdy súhlasiť s aktívnou účasťou na zaslaní výtlačku č. 5.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

137 Článok 356 ods. 2 vykonávacieho nariadenia stanovuje, že akonáhle je colnému úradu určenia predložený tovar, zaznamená na výtlačky dokumentu T 1 údaje o vykonaných kontrolách a bezodkladne zašle výtlačok výstupnému úradu. Článok 358 tohto nariadenia stanovuje, že členské štáty majú právo určiť jeden alebo viaceré centrálne úrady, ktorým musia príslušné úrady v členskom štáte určenia vrátiť dokumenty. Z uvedeného vyplýva, že zaslanie výtlačku č. 5 dokumentu T 1 sa musí uskutočniť správnou cestou priamo z colného úradu určenia na výstupný úrad za prípadnej spoluúčasti centrálnych úradov určených na uvedený účel členskými štátmi. Ako objasnila Komisia v odpovedi v rámci organizačných procesných opatrení nariadených Súdom prvého stupňa, zaslanie sa uskutočňuje colnými orgánmi štátu určenia prostredníctvom riadne označených obálok, uvedené označenie spočíva v použití špeciálnych pečiatok, ofrankovaní pečatidlom alebo špeciálnymi prístrojmi na frankovanie, ktoré sú oznámené Komisii a známe iným príslušným vnútroštátnym správam.

138 Colná právna úprava teda nedovoľuje, aby colný úrad určenia mohol zveriť tretím osobám, predovšetkým súkromným podnikateľom, ktorí sú zúčastnení na tranzitnej

operácii, úlohu doručiť výtlačok č. 5 dokumentu T 1 výstupnému úradu. Vzhľadom na to, že tranzitný dokument T 1 nepochybne hrá dôležitú úlohu pri riadnom fungovaní režimu vonkajšieho tranzitu Spoločenstva (rozsudok British American Tobacco, už citovaný, bod 52), ako aj vzhľadom na význam výtlačku č. 5 tranzitného dokumentu vo vzťahu k určeniu eventuálneho vzniku colného dlhu alebo informovaniu orgánov výstupného úradu o prípadných nezrovnalostiach pri preprave tovarov, sa musí doručenie tohto výtlačku povinne uskutočňovať medzi colnými orgánmi bez spoluúčasti podnikateľských subjektov. Účasť týchto subjektov na zaslaní nedovoľuje zabezpečiť autenticitu predmetných dokumentov a informácií, ktoré sú v nich obsiahnuté, a zvyšuje riziko podvodu.

139 V odpovedi na otázky Súdu prvého stupňa žalobkyňa uznala, že skúmaný postup nezodpovedal jej predchádzajúcej praxi. Tento spôsob zasielania navyše ani nebol spôsobom, na ktorom sa dohodli žalobkyňa a pán C., komisionár, ktorý spočíval v použití ofrankovaných obálok s adresou colného úradu ukončenia režimu v Coevordene, ktoré mal šofér nákladného vozidla doručiť colnému úradu určenia, ktorý ich mali použiť na doručenie výtlačkov č. 5 úradu ukončenia režimu prostredníctvom pošty. V správe FIOD uvedené nasledujúce vyjadrenia pána FB. (bod 8.3, s. 40 a 41) demonštrujú zvlášť dobre nezvyklosť použitého postupu:

„[Výtlačok č. 5] mi odovzdal [C., komisionár] alebo sprostredkovane [B.] [nadriadený FB.] ... Mojou prvou reakciou bol zakaždým strach... Vyjadril som prekvapenie vnútornou cestou a sťažoval sa [B.]... Čo sa týka neskoršieho opätovného zaslania na úrad ukončenia režimu, som sa s pánom [B.] nedohodol... Keď [C., komisionár] jedného dňa prišiel s opečiatkovaným [výtlačkom č. 5], cítil som, ako mi vstávajú vlasy na hlave, prinajmenšom som bol nielen ohromený, ale aj nahnevaný, že nedodržal to, na čom sme sa dohodli. Oznámil som to [B.] a [C., komisionárovi]...“.

140 Okrem toho je potrebné uviesť, že žalobkyňa poznala použitý spôsob zaslania už pred odoslaním druhej prepravy cigariet, na ktorú sa vzťahuje operácia z 25. februára 1994. Hoci táto metóda zaslania bola v rozpore nielen s colnou právnou úpravou, ale aj s tým, ako rozhodol pán C., komisionár, žalobkyňa akceptovala použitie tejto metódy na ďalších desať operácií tým, že sa na jej uplatňovaní zúčastnila.

141 Žalobkyňa však tvrdí, že uvedený spôsob zaslania bol výslovne akceptovaný holandskými orgánmi. Uvádza najmä, že keď od pána C., komisionára, dostala výtlačky č. 5, kontaktovala telefonicky colné orgány a dostala ich súhlas. Vysvetľuje aj, že im zaslala výtlačky č. 5 a oni ich prijali. Hoci skutočne boli určité kontakty medzi žalobkyňou a holandskými orgánmi, zo spisu ale nevyplýva, že holandské orgány výslovne akceptovali použitú metódu zaslania. Naopak treba konštatovať, že holandské orgány považovali účasť súkromných podnikateľov na zaslaní za neprípustnú. Rovnako v správe FIOD (bod 3.2.3, s. 18) sú uvedené nasledujúce vyjadrenia colníka z obvodu Groningue: „Nikdy ma neinformovali o skutočnosti, že piate výtlačky boli zaslané na oddelenie ukončenia režimu v Coevordene prostredníctvom [žalobkyne]. Nikdy by sme nesúhlasili s takýmto spôsobom ukončenia... Nezakázal som iný spôsob zaslania piateho výtlačku (priame zaslanie nemeckým colným úradom na oddelenie ukončenia režimu v Coevordene). Naopak, bol by som zakázal iný spôsob zaslania piateho výtlačku na oddelenie ukončenia režimu na colnicu v Coevordene prostredníctvom [žalobkyne]." Je nutné vziať do úvahy, že za okolností v predmetnom prípade sa žalobkyňa jednoducho nemohla spoliehať na to, že ak holandské orgány počas určitého obdobia nereagujú na spôsob zaslania formuláru č. 5, je to dôvod veriť v zákonnosť tejto metódy.

142 Napokon podporné tvrdenie žalobkyne týkajúce sa komplexnosti použitej právnej úpravy nemožno prijať. Ako už bolo spomenuté, z článku 356 vykonávacieho nariadenia jednoznačne vyplýva, že colný úrad určenia musí uskutočniť zaslanie výtlačku č. 5 dokumentu T 1 výstupnému úradu bez účasti tretích osôb.

143 Na základe už uvedeného treba dospieť k záveru, že žalobkyňa ako skúsený podnikateľ v tranzite Spoločenstva nemala akceptovať aktívnu spoluúčasť na zaslaní výtlačku č. 5 predmetných dokumentov. Treba súčasne uviesť, že v predmetnom prípade použitý spôsob zaslania formulára č. 5 je nielen v rozpore s formálnymi predpismi o režime tranzitu Spoločenstva, ale prispieva aj k uplatňovaniu podvodu. Nepoužitie správnej cesty a predovšetkým absencia doručenia centrálnemu nemeckému orgánu totiž znížila možnosť nemeckých orgánov kontrolovať registračné čísla pripojené k predmetným dokumentom T 1 skorumpovaným colníkom, ktoré, ako už sa uviedlo, v skutočnosti zodpovedali číslam použitým na registráciu iných tovarov a iných colných dokumentov. Táto duplicita mohla pravdepodobne byť odhalená nemeckými orgánmi, ale nemohla byť zistená holandskými orgánmi ukončenia režimu.

144 Treba konštatovať, že Komisia sa nedopustila chyby, keď pri svojom posúdení existencie hrubej nedbanlivosti žalobkyne zohľadnila účasť žalobkyne na protiprávnom zasielaní výtlačkov č. 5 dokumentov T 1.

5. Čo sa týka nedostatočných údajov o kupujúcich

— Tvrdenia účastníkov konania

145 Žalobkyňa uvádza, že už osem rokov má dobré obchodné vzťahy s pánom C., komisionárom, a že nemala žiaden dôvod nedôverovať kupujúcim, na účet ktorých konal. Požiadavka Komisie vyžiadať si od komisionára informácie o kupujúcich ignorovala reality medzinárodného obchodu, komisionár nemal záujem na tom, aby boli obe zmluvné strany v priamom styku. Takáto kontrola bola mimochodom v rámci vonkajšieho tranzitu Spoločenstva veľmi ojedinelá, najmä v prípadoch, keď deklarant konal podľa príkazov príjemcu. Okrem toho nebolo potrebné v predmetnom prípade overovať solventnosť kupujúcich, pretože platba sa uskutočnila v hotovosti.

146 Komisia tvrdí, že žalobkyňa najmä pri duplicitnom postavení ako predávajúci tovarov a deklarant by mala predovšetkým preveriť, či kupujúci, ktorých identitu pozná, skutočne existujú, a mala by prijať minimálne opatrenia, aby zabránila tomu, že bude slúžiť na krytie fiktívneho predaja, ktorý bude mať za následok podvod v rámci tranzitu Spoločenstva.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

147 Žalobkyňa sa nepokúsila získať presné informácie o údajných kupujúcich tovarov, ktoré boli predmetom sporných colných operácií. Vzhľadom na okolnosti prípadu, predovšetkým v danom čase dlhotrvajúci obchodný vzťah medzi žalobkyňou a pánom C., komisionárom, ktorý potvrdil, že zastupuje týchto kupujúcich, ak aj s ohľadom na osobitosti medzinárodného obchodného styku, je zvlášť ťažké rýchlo získať podrobné informácie o podnikoch so sídlom v rôznych štátoch, Súd prvého stupňa berie do úvahy, že táto okolnosť nemôže zakladať sama o sebe posúdenie existencie hrubej nedbanlivosti zo strany žalobkyne.

6. Čo sa týka chýbajúcej príčinnej súvislosti medzi osobitnými okolnosťami a nedbanlivosťou, ktorá sa vytýka žalobkyni

— Tvrdenia účastníkov konania

148 Žalobkyňa tvrdí, že z článku 239 ods. 1 druhej zarážky colného kódexu vyplýva, že odpustenie cla môže byť zamietnuté, ak dotknutý osobitný prípad je dôsledkom nedbanlivosti žiadateľa. V danom prípade ale neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi týmto prípadom, konkrétne podvodom nemeckého colníka a štyrmi okolnosťami, na ktoré sa odvoláva Komisia vo svojom posúdení údajnej hrubej nedbanlivosti. Tento podvod totiž nebol ani dôsledkom neuvedenia evidenčných údajov, ani opomenutia overiť identitu kupujúcich. Okrem toho zmena colného úradu určenia a neobvyklý spôsob zaslania výtlačku č. 5 dokumentov T 1 spôsobujú len nedôveru zo strany colných orgánov a zvyšujú nebezpečenstvo odhalenia podvodu.

149 Komisia uvádza, že žiadosť o odpustenie môže byť zamietnutá, ak žiadateľ je vinný hrubou nedbanlivosťou, bez ohľadu na existenciu súvislosti medzi osobitnou okolnosťou vyvolanou žiadateľom. Komisia tvrdí, že v každom prípade existuje príčinná súvislosť medzi osobitnou okolnosťou a hrubou nedbanlivosťou žalobkyne, pretože táto nedbanlivosť prispela k uskutočneniu podvodu a sťažila jeho odhalenie.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

150 Podľa článku 239 colného kódexu dovozné clo môže byť vrátené alebo odpustené v prípadoch, ktoré vyplývajú z okolností, ak nejde o podvodné konanie alebo hrubú nedbanlivosť dotknutej osoby. Okrem toho článok 905 vykonávacieho nariadenia stanovuje, že žiadosť o odpustenie sa musí opierať o dôkazy, ktoré môžu zakladať osobitnú situáciu vyplývajúcu z okolností, ktorým nemožno pripísať žiadny podvod alebo hrubú nedbanlivosť zo strany príslušnej osoby. Na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, už zo znenia uvedených predpisov vyplýva, že musí existovať súvislosť medzi nedbanlivosťou vytýkanou podnikateľovi a zistenou osobitnou situáciou. Ak takýto vzťah chýba, bolo by nespravodlivé zamietnuť žiadosť o vrátenie alebo odpustenie cla. Na rozdiel od tvrdenia žalobkyne však nie je nutné, aby osobitná situácia bola priamym a bezprostredným dôsledkom nedbanlivosti dotknutej osoby. V tejto súvislosti postačuje, aby nedbanlivosť prispela alebo uľahčila uskutočnenie tohto podvodu.

151 V predmetnom prípade osobitná situácia vznikla tak, že žalobkyňa bola obeťou podvodu vďaka účasti úradníka vnútroštátnych colných služieb. Preto je potrebné, aby rôzne druhy konania vytýkané žalobkyni ako hrubá nedbanlivosť prispeli k uskutočneniu tohto podvodu alebo ho uľahčili.

152 Ako už bolo rozhodnuté (pozri body 118, 120, 130 a 143), tri konania vytýkané žalobkyni ako hrubá nedbanlivosť, konkrétne opomenutie uviesť evidenčné údaje vo výtlačkoch č. 5 dokumentov T 1, chybné uvedenie Schirnding ako colného úradu určenia a neobvyklý spôsob zaslania formulárov č. 5 dokumentov T 1, uľahčili uskutočnenie podvodu a tým aj odňatie tovaru spod colného dohľadu, najmä sťažením kontroly riadneho priebehu predmetnej operácie zo strany vnútroštátnych colných orgánov.

153 Žalobný dôvod týkajúci sa chýbajúcej príčinnej súvislosti je teda nutné zamietnuť.

7. Návrh k druhému žalobnému dôvodu

154 Podľa ustálenej judikatúry má Komisia pri prijímaní rozhodnutí za použitia všeobecného ustanovenia o spravodlivom zaobchádzaní stanovenom v colnej právnej úprave Spoločenstva širokú mieru voľnej úvahy (rozsudky Súdu prvého stupňa z 9. novembra 1995, France-aviation/Komisia, T-346/94, Zb. s. II-2841, bod 34; Primex Produkte Import-Export a i./Komisia, už citovaný, bod 60; Mehibas Dordtselaan/Komisia, už citovaný, body 46 a 78, a Aslantrans/Komisia, už citovaný, bod 55). Treba zdôrazniť, že súčasne vrátenie alebo odpustenie dovozného cla, ktoré môže byť povolené iba za určitých podmienok a v špecifických uvádzaných prípadoch, predstavuje výnimku z normálneho režimu dovozov a vývozov a ďalej, že ustanovenia stanovujúce takéto vrátenie alebo takéto odpustenie sú vykladané striktne (rozsudky Söhl & Söhlke, už citovaný, bod 52, a Aslantrans/Komisia, už citovaný, bod 55). Zvlášť absencia hrubej nedbanlivosti je podmienkou *sine qua non* pre možnosť žiadať vrátenie alebo odpustenie dovozného cla a musí sa tento pojem vykladať takým spôsobom, aby počet prípadov vrátenia alebo odpustenia zostal limitovaný (rozsudok Söhl & Söhlke, už citovaný, bod 52).

155 V predmetnom prípade žalobkyňa bola hlavným zodpovedným v režime vonkajšieho tranzitu Spoločenstva pre predmetné colné operácie. V dôsledku toho žalobkyňa ako hlavný zodpovedný bola osobitne zodpovedná za uvedené operácie.

156 Žalobkyňa však úmyselne niekoľkokrát porušila povinnosti, ktoré jej prináležia v režime vonkajšieho tranzitu. Po prvé tým, že neuviedla evidenčné údaje dopravných prostriedkov, nesplnila povinnosť stanovenú v prílohe 37 vykonávacieho nariadenia. Po druhé tým, že v colných vyhláseniach uviedla nesprávne údaje týkajúce sa colného úradu určenia, porušila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 199 vykonávacieho nariadenia a prílohy 37 tohto nariadenia. Napokon po tretie svojou účasťou na neobvyklom spôsobe zaslania výtlačkov č. 5 dokumentov T 1 prispela k nerešpektovaniu ustanovenia obsiahnutého v článku 356 vykonávacieho nariadenia. Okrem toho porušené ustanovenia neboli zložité a nevyžadovali zložitý výklad. Navyše žalobkyňa bola skúseným podnikateľským subjektom v tejto oblasti. Tieto porušenia predstavovali nielen porušenie formálnych povinností režimu vonkajšieho tranzitu Spoločenstva, ale okrem toho prispeli k uskutočneniu podvodu a odňatiu tovaru spod colného dohľadu, najmä tým, že vnútroštátnym colným orgánom sťažila kontrolu riadneho priebehu operácií. Napokon je potrebné vyzdvihnúť, že pokiaľ ide o colné operácie s cigaretami, ktoré sú rizikovým tovarom, bola žalobkyňa povinná postupovať s osobitnou starostlivosťou.

157 Z vyššie uvedeného vyplýva, že Komisia sa očividne nedopustila nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že vzhľadom na všetky okolnosti prípadu žalobkyňa postupovala s hrubou nedbanlivosťou v zmysle článku 239 colného kódexu a článku 905 vykonávacieho nariadenia.

158 Tento žalobný dôvod teda musí byť zamietnutý.

O treťom žalobnom dôvode týkajúcom sa porušenia zásady proporcionality

Tvrdenia účastníkov konania

159 Žalobkyňa tvrdí, že článok 239 colného kódexu sa musí vykladať a uplatňovať v súlade so zásadou proporcionality. S ohľadom na výšku požadovaných ciel a rozsah jej obchodných aktivít by zamietnutie žiadosti o odpustenie viedlo k dosť značnej škode a vyžadovalo by sa pre neporušenie zásady proporcionality, aby údajná nedbanlivosť zistená Komisiou bola zvlášť závažná. Komisia v konečnom dôsledku postupovala voči žalobkyni mimoriadne prísne, hoci jej vytýkaná nedbanlivosť hrá „vedľajšiu úlohu" v porovnaní s podvodným konaním nemeckého colníka.

160 Komisia podotýka, že zásada proporcionality sa musí v danom prípade použiť na výklad ustanovení o odpustení colného dlhu a nie na otázku platnosti samotného colného dlhu. Komisia uvádza, že Súdny dvor stanovil, že nie je neprimerané, ak podnikateľ musí vyhlásiť konkurz, pretože musí zaplatiť colný dlh (rozsudok Súdneho dvora zo 14. mája 1996, Faroe Seafood a i., C-153/94 a C-204/94, Zb. s. I-2465, bod 116). Napokon Komisia v napadnutom rozhodnutí zohľadnila zásadu proporcionality, ale vážne nedostatky vytýkané žalobkyni nepovolili žiadne odpustenie.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

161 Je potrebné uviesť, že výška colného dlhu vymeraného žalobkyni súvisí s ekonomickým významom tovarov, ktoré sú predmetom spomínaných operácií tranzitu Spoločenstva, najmä s výškou ciel a daní, ktoré sa na uvedené tovary, t. j. cigarety, viažu. Skutočnosť, že vymáhaná výška dovozného cla je vysoká, je rizikom podnikania, ktorému sa podnikateľský subjekt vystavuje (pozri v tomto zmysle rozsudok Faroe Seafood a i., už citovaný, bod 115). Teda význam dlhu, ktorého odpustenie sa žiada, nie je ako taký žiadnym kritériom, ktoré môže ovplyvniť posúdenie podmienok na jeho odpustenie. Treba konštatovať, že Komisia neporušila zásadu proporcionality, ak v predmetnom prípade pri posudzovaní predmetnej žiadosti nezohľadnila význam ekonomickej škody, ktorá vznikne žalobkyni zamietavým rozhodnutím.

162 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobkyne, podľa ktorého hrubá nedbanlivosť, ktorú jej vytýka Komisia, hrá „vedľajšiu úlohu" v porovnaní s podvodným konaním nemeckého colníka, postačuje konštatovať, že na tento podvod Komisia prihliadla, lebo táto okolnosť bola v predmetnom prípade základom posúdenia osobitnej situácie. V rámci posúdenia druhej podmienky na vznik práva na odpustenie, t. j. absencie hrubej nedbanlivosti Komisia správne zohľadnila konania a opomenutia pričítané žalobkyni, ktoré, ako už bolo uvedené, prispeli k uskutočneniu podvodu a sťažili jeho odhalenie. Z uvedeného vyplýva, že Komisia pri svojom posúdení konania žalobkyne neporušila zásadu proporcionality.

163 Tento žalobný dôvod je teda potrebné zamietnuť.

O štvrtom žalobnom dôvode týkajúcom sa neexistencie colného dlhu

Tvrdenia účastníkov konania

164 Na ústnom pojednávaní sa žalobkyňa odvolala na nový žalobný dôvod a uviedla, že nastala nová skutočnosť. Uvádza, že ako vyplýva aj z už citovaného rozsudku Vrchního soudu z 30. novembra 2004, tovary, ktoré boli predmetom sporných colných operácií, opustili colné územie Spoločenstva. Uvedené tovary teda neboli odňaté spod colného dohľadu a teda nepodliehajú dovoznému clu. Colný dlh, ktorý vyrubili holandské orgány a ktorý je predmetom napadnutého rozhodnutia o žiadosti o odpustenie, teda nevznikol. Táto skutočnosť oprávňuje odpustiť colný dlh. Použitie postupu stanoveného v článku 239 colného kódexu predpokladá existenciu colného dlhu.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

165 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že ustanovenia článku 239 colného kódexu a článku 905 vykonávacieho nariadenia majú jediný cieľ, a to umožniť, ak sú splnené určité

osobitné okolnosti a za absencie hrubej nedbanlivosti alebo podvodného konania, oslobodiť podnikateľské subjekty od zaplatenia cla, ktoré dlhujú, ale nie umožniť napádať samotnú zásadu vymáhateľnosti colného dlhu [rozsudky Súdneho dvora z 12. marca 1987, Cerealmangimi a Italgrani/Komisia, 244/85 a 245/85, Zb. s. 1303, bod 11, a zo 6. júla 1993, CT Control (Rotterdam) a JCT Benelux/Komisia, C-121/91 a C-122/91, Zb. s. I-3873, bod 43; rozsudok Hyper/Komisia, už citovaný, bod 98]. Určenie existencie a presnej sumy dlhu totiž patrí do príslušnosti vnútroštátnych orgánov. Žiadosti adresované Komisii v zmysle citovaných ustanovení sa teda netýkajú otázky, či ustanovenia hmotného colného práva boli správne aplikované vnútroštátnymi colnými orgánmi. Súd prvého stupňa pripomína, že rozhodnutia prijaté týmito orgánmi môžu byť napádané pred vnútroštátnymi súdmi, ktoré sa môžu obrátiť na Súdny dvor v zmysle článku 234 ES (rozsudky Súdu prvého stupňa zo 16. júla 1998, Kia Motors a Broekman Motorships/Komisia, T-195/97, Zb. s. II-2907, bod 36, a Hyper/Komisia, už citovaný, bod 98).

166 Na základe vyššie uvedeného treba konštatovať, že tento žalobný dôvod je neprípustný.

167 Súd prvého stupňa sa domnieva, že vykonané dokazovanie, ako aj dokumenty a odpovede predložené v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania sú dostatočne jasné a nie je potrebné požadovať iné organizačné opatrenia predovšetkým vypočutie svedkov, ktoré navrhuje žalobkyňa.

168 Na základe vyššie uvedeného musí byť žaloba zamietnutá ako celok.

O trovách

169 Podľa článku 87 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobkyňa nemala vo veci úspech, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania v súlade s návrhom Komisie.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (prvá komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. Žaloba sa zamieta.

2. **Žalobkyňa je povinná nahradiť vlastné trovy konania a trovy konania Komisie.**

Cooke García-Valdecasas Trstenjak

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 13. septembra 2005.

Tajomník

H. Jung

Predseda komory

J. D. Cooke

Obsah

Právny rámec ..... II - 3180

Právne predpisy o tranzite v rámci Spoločenstva ..... II - 3180

Predpisy o vrátení alebo odpustení dovozného alebo vývozného cla ..... II - 3185

Okolnosti predchádzajúce sporu ..... II - 3187

Predmetné operácie vonkajšieho tranzitu Spoločenstva ..... II - 3187

Správne konanie ..... II - 3191

Konanie a návrhy účastníkov konania ..... II - 3194

Právny stav ..... II - 3195

O prvom žalobnom dôvode týkajúcom sa porušení konania o odpustení dovozného cla a zásady právnej istoty ..... II - 3196

1. Čo sa týka žalobného dôvodu o neinformovaní o predĺžení lehoty a porušenia zásady právnej istoty ..... II - 3197

— Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 3197

— Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 3198

2. Čo sa týka žalobného dôvodu o nedoručení žiadostí o doplňujúce informácie v primeranom čase ..... II - 3199

— Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 3199

— Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 3201

3. Čo sa týka žalobného dôvodu o oneskorenom a neúplnom prístupe k spisu II - 3202

— Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 3202

— Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 3204

4. Čo sa týka žalobného dôvodu o oneskorenom prevzatí odpovedí holandských orgánov ..... II - 3209

— Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 3209

— Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 3210

5. Čo sa týka žalobného dôvodu o oneskorenom doručení správy FIOD holandskými orgánmi ..... II - 3210

— Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 3210

— Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 3211

6. Čo sa týka žalobného dôvodu o neprimeranom omeškaní vo vybavení žiadosti o odpustenie ..... II - 3212

— Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 3212

— Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 3213

7. Návrh k prvému žalobnému dôvodu ..... II - 3214

O druhom žalobnom dôvode týkajúcom sa nedostatku hrubej nedbanlivosti v zmysle článku 239 colného kódexu a článku 905 vykonávacieho nariadenia ..... II - 3214

1. O pojme hrubá nedbanlivosť a rozhodujúcich kritériách na posúdenie jej existencie vo veci samej ..... II - 3214

— Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 3214

— Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 3216

2. Čo sa týka neuvedenia evidenčných údajov na výtlačkoch č. 5 dokumentov T 1 ..... II - 3218

— Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 3218

— Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 3220

3. Čo sa týka zmeny colného úradu určenia uvedeného v colných dokumentoch ..... II - 3223

— Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 3223

— Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 3225

4. Čo sa týka spôsobu zaslania výtlačku č. 5 dokumentov T 1 ..... II - 3227

— Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 3227

— Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 3229

5. Čo sa týka nedostatočných údajov o kupujúcich ..... II - 3233

— Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 3233

— Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 3234

6. Čo sa týka chýbajúcej príčinnej súvislosti medzi osobitnými okolnosťami a nedbanlivosťou, ktorá sa vytýka žalobkyni ..... II - 3234

— Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 3234

— Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 3235

7. Návrh k druhému žalobnému dôvodu ..... II - 3236

O treťom žalobnom dôvode týkajúcom sa porušenia zásady proporcionality ..... II - 3238

Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 3238

Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 3239

O štvrtom žalobnom dôvode týkajúcom sa neexistencie colného dlhu ..... II - 3240

Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 3240

Posúdenie Súdom prvého stupňa ..... II - 3240

O trovách ..... II - 3242